

Administrația Română

ORGANUL ASOCIAȚIEI GENERALE A NOTARILOR COMUNALI
DIN ROMÂNIA

Jurisprudență * Administrație * Studii * Informațiuni * Revendicări

Apare lunar

Redactor: Isac E. Isacu, notar

Redacția și Administrația

Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

- VIRGIL IONESCU-DARZEU, Subdirector General — Min. de Interne:
Este funcționarul județean și comunal, statutar?
- Al. MOVILĂ, primpretor: Ideia de ordine și noul proiect de
lege administrativă.
- LEON BÂRLE, notar: Reflexii asupra proiectului de lege pentru
Reforma Administrativă.
- CIACHIR ARISTARCH, notar: O tendință nouă.
- IONEL V. VLAD, notar: Tot despre problemele Asociației.
- Al. MOVILĂ, primpretor: Cunoașterea legilor.
- CEZAR PETRESCU: Un dicționar de prisos.
- NICOLAE DAMIAN, secr. com.: Doleanțele funcționarilor com-lor rurale.
- VASILE BOTOȘINEANU-DELABĂICENI, notar: Din riscurile profesiei.
- TEODOR HALACU: Șefii contabili din comunele rurale și Notarul.
Comunicate, activitate în sânul Asociației, jurisprudență.

A apărut

Agenda Administrativă

pe anul 1936

intocmită de:

Dr. V. Mihaiu
jurisconsult jud. Timiș-Torontal

și

Isac E. Isacu
notar

care nu trebuie să lipsească din birourile primăriilor, municipiilor, județelor.

E un adevărat îndreptar în labirintul atâtor legi din domeniu administrativ.

Cuprinde:

I. Parte calendaristică.

II. Parte administrativă pură,

cu directive de-a ușura funcționarilor sarcina administrării unităților locale, combinată cu agendă de termene pe zile.

III. Parte a literaturii administrative,

comentarii și un dictionar pe localități.

„Agenda Administrativă” cuprinde 250 pagini scrisă pe hârtie fină și legată frumos în pânză flexibilă.

Pretul 200.- Lei.

Se poate comanda la Editura: **Red. „Administrația Română”**
Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

La fiecare „Agendă Administrativă” dăm gratuit un calendar pe masă.

Administrația Română

Organul Asociației G-rale a Notarilor Comunali din România

APARE LUNAR
REDACTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3.

Este funcționarul județean și comunal, statutar?

În vâlmășagul vieții politice din țara noastră, cu schimbările repetate de guverne, adeseori, s'a pus problema stabilității funcționarilor județeni și comunali, din punctul de vedere al legii asupra Statutului funcționarilor publici.

Acest Statut obținut cu sacrificii și greutate de predecesorii și actualii conducători ai funcționarilor, a fost legea care a înlăturat spectacolul turcesc, al venirii guvernului și înlocuirii funcționarilor fostului guvern, cu noii funcționari, recrutați din rândurile acoliților politici.

E poate una din cele mai de seamă reforme sociale ce s'a împlinit în țara noastră.

S'a întrerupt cu o lume veche de concepții și s'a înscăunat legea dreptului de stabilitate și de continuitate în funcțiune.

Până la 1 Ianuarie 1924, era un adevărat provizorat toată viața noastră socială.

Osatura statului — funcționarul public — era gelatinoasă și după forma și concepțiile vremelnice-lui guvernant.

Acest provizorat a dăunat enorm progresul Statului.

Concepția continuității este însă o concepție a Statului organizat, a Statului care se vrea condus după toate inovațiunile și principiile progresului.

Dar un Stat cuprinde în organizația lui și nucleele: județ și comună.

Aceste vieți ordonate și cari alcătuiesc ființa Statului conducător, nu pot fi administrate după alte criterii și dispozițiuni, decât acele ale Statului însăși.

Și aceste dispozițiuni, în ce privește pe funcționarii județeni și comunali, au fost fixate prin Statutul funcționarilor publici atât în partea întâi, cât și în partea a doua a legii, ca și în regulamentul ei.

Funcționarii comunali și județeni, ca și cei dela Stat, sunt publici.

Pentru a fi admis în funcțiunea publică, toate aceste categorii de funcționari trebuie să îndeplinească dispozițiunile art. 5 și 6, Cap. II asupra condițiunilor generale de admisibilitate în funcțiuni și art. 36, Cap. II și art. 37, Cap. III, din aceeași lege care spune:

Art. 5. — Funcționarii publici fără deosebire de sex, trebuie să fie cetățeni români, majori, de 21 ani împliniți, să fie apți pentru serviciu din punct de vedere al sănătății și să nu fi suferit vre-o condamnățiune infamantă.

Bărbații trebuie să fi satisfăcut legea recrutării și să se bucure de toate drepturile civile și politice.

Art. 6. — Funcționarii publici, la intrarea în funcțiune, sunt obligați a depune jurământul de credință Regelui și legilor țării.

Art. 36. — În serviciile exterioare și la administrațiunile locale, în lipsă de candidați cu titluri universitare, se pot admite, pentru funcțiunile superioare celei de subșef de birou sau echivalente și absolvenții liceului; iar pentru funcțiunile inferioare, cu absolvența, cursului secundar inferior sau titluri echivalente până la subșef de birou.

Art. 37. — Nimeni nu poate fi numit într-o funcțiune publică decât în baza unui examen de capacitate.

Funcționarii astfel numiți se consideră ca stagiați timp de un an de zile. După acest termen, acei cari vor fi găsiți destoinici de către Comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări, vor fi declarați definitiv.

Mai mult, art. 40 din Statut prevede comisiunile pentru propuneri de numiri și înaintări a tuturor funcționarilor județeni și comunali interior sau exterior.

Art. 40. — Comisiunile pentru propuneri de numiri și înaintări tuturor funcționarilor județeni

ai comunelor urbane nereședință și comunelor rurale se vor compune din 3 membri și anume:

1. Directorul Prefecturii,
2. Secretarul Consiliului județean,
3. Un delegat desemnat din sânul ei, de delegația permanentă și care va prezida de drept Comisiunea.

Pentru comunele urbane reședință se compune din :

1. Secretarul Primăriei,
2. Un șef de serviciu, cel mai vechi și înalt în grad.
3. Un delegat al Consiliului comunal desemnat de consiliu și care va prezida de drept comisiunea.

Deci trebuie să îndeplinească condițiunile statutare — mai sus citate — toți cei ce vor să ocupe funcțiuni publice la județ sau comună.

Pentru stabilitatea în funcțiune a acestor funcționari, art. 7, Cap. III. prevede:

Art. 7. — Funcționarii publici definitiv, de orice categorie, afară de acei cari prin Constituție sau prin legi speciale sunt declarați inamovibili, se vor bucura de stabilitate.

Ei nu vor putea fi transferați, pedepsiți și înlocuiți decât în anumite condițiuni prevăzute în legile de organizare ale corpurilor din cari fac parte.

Pentru funcționarii administrativi, în genere, aceste condițiuni sunt arătate în partea a doua a Statutului de față, adică la art. 37 al. III și IV și art. 38 al. II, care deasemenea menționează:

Art. 37. — Nimeni nu poate fi numit într-o funcțiune publică decât în baza unui examen de capacitate.

Funcționarii astfel numiți se consideră ca stagieri timp de un an. După acest termen, acei cari vor fi găsiți destoinici de către Comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări vor fi declarați definitiv.

Art. 38. — În interes de serviciu bine motivat și numai cu avizul conform al comisiunei pentru propuneri de numiri și înaintări se pot numi de drept în funcțiuni vacante, până la gradul de sub-director inclusiv sau funcțiuni echivalente, specialiștii recunoscuți și cari îndeplinesc celelalte condițiuni legale.

Asupra acestor numiri, după trecerea de un an, comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări se pronunță din nou dacă e locul a le acorda definitivatul, numai pe baza recomandățiunilor șefilor ierarhici.

Asupra dispozițiunilor din regulamentul legii Statutului funcționarilor publici, nu mai insist, nefiind decât reeditarea aceluiași articole.

Așa stând lucrurile, atât Prefectul de județ, cât și Primarul municipiului comunei urbane de reședință sau nu și a comunelor rurale, nu ar putea dispune de soarta funcționarului județean sau comunal, decât pe baza Statutului funcționarilor publici și numai pe această bază iar nu după criteriile organizațiilor politice de partid ale căror acoliți ar dori să ocupe funcțiuni publice în Stat.

Ca să poată fi înlocuit un funcționar public, stabil — trebuie să se urmeze filiera dispozițiunilor art. 51-59 inclusiv, Cap. V și 59-61 inclusiv Cap. VI din legea asupra Statutului funcționarilor publici care precizează:

Art. 51. — Pedepsele disciplinare sunt:

1. Mustrarea verbală sau scrisă;
2. Mustrarea cu pierderea salariului pe cel mult 15 zile;
3. Ștergerea de pe tabloul de înaintare.
4. Mutarea pe cale disciplinară;
5. Excluderea din serviciu pe timp de maximum 6 luni cu pierderea salariului;
6. Punerea în disponibilitate;
7. Destituirea.

Timpul cât rămâne funcționarul exclus sau în disponibilitate nu contează la vechime.

Art. 52. — Pedepsele dela Nr. 1 și 2 se pot aplica de șeful superior al autorității, de care depinde funcționarul.

Pedeapsa dela Nr. 2, dacă a fost aplicată de 2 ori în cursul unui an, pentru a treia oară se va pronunța de Comisia de disciplină.

Celelalte pedepse se dau numai cu avizul conform al Comisiei de disciplină.

Funcționarului căruia i-s'a aplicat vreuna din măsurile disciplinare prevăzute la alin. 1, 2 și 3, i-se va șterge de drept pedeapsa din foaia calificativă, dacă a funcționat 5 ani fără să mai fi suferit altă pedeapsă.

Art. 53. — Trimeterea în judecata Consiliului de disciplină se hotărăște de Ministru sau de șeful de autoritate, pe baza cercetării făcută de șeful ierarhic sau de un delegat al autorității, cu care ocazie va fi ascultat și invinuitul.

Funcționarul invinuit are dreptul să ia cunoștință de cuprinsul dosarului.

El se va apăra singur verbal sau printr'un memoriu scris, sau printr'un coleg ales de dânsul din aceeași administrație.

Art. 54. Funcționarul trimis în judecată va fi înștiințat în scris cu cel puțin 15 zile libere de termenul procesului.

Art. 55. — Judecata se va face în ședință secretă.

Deciziunile comisiei se dau motivate.

Deciziunile acestei comisii sunt definitive și executorii.

Art. 56. — Funcționarul pedepsit cu indisponibilitatea nu poate fi reprimat decât după 2 ani de la data lăsării în disponibilitate și în clasa cea mai de jos a funcțiunii ce a avut, iar cei destituiți nu vor mai putea ocupa niciodată vre-o funcțiune publică.

Art. 57. — În cazul când interesul serviciului sau al cercetărilor o cere, funcționarul învinuit poate fi suspendat înainte de a se pronunța comisia de disciplină, cu condițiunea ca în termen de 30 zile de la suspendare să fie trimis înaintea comisiei, care este obligată să-l judece în cel mult 2 luni.

Această suspendare nu atrage după sine pierderea salariului, nici a vechimei.

Art. 58. — Suspendarea din serviciu este obligatorie, când în contra unui funcționar în serviciu, s'a deschis acțiune publică pe baza ordonanței judecătorului de instrucție pentru una din crimele sau delicturile de: fals, furt, înșelăciune, atentate în contra bunelor moravuri (cazuri prevăzute de art. 262, 263, 264 și 267 din codul penal), mituire, delapidare de bani publici, percepere de taxe ilegale, rupere de sigilii, sustragere, ascundere sau desființare de acte aflate în arhive sau în depozite publice și instigare la grevă.

Când funcționarul este achitat, cazul va fi adus înaintea comisiei de disciplină, care se pronunță dacă funcționarul poate sau nu fi reprimat în serviciu; iar când a fost condamnat definitiv, suspendarea provizorie se transformă de drept în destituire.

Art. 60. — Comisiunile disciplinare pentru funcționarii județeni, comunali și ai celorlalte autorități cu caracter local, vor fi compuse din:

a) Primul Președinte sau Președintele Tribunalului orașului de reședință.

b) Un șef de serviciu delegat de Consiliul județean;

c) Un șef de serviciu delegat de Consiliul comunal al orașului de reședință sau al autorității locale;

Art. 61. — Membrii Comisiunilor se numesc prin Decret Regal pe timp de 3 ani.

Tot pe 3 ani se numește și câte un supleant corespunzător fiecărui din membrii din comisiune.

Alté forme de înlocuire a funcționarilor publici de la județ și comună constituie un abuz, care se poate sfărâma prin dispozițiunile art. 2 din legea asupra Contenciosului administrativ.

Dar mai bine e ca, însăși, conducătorii acestor două nuclee: județ și comună, să aibă grija de administrarea acestor două instituții prin respectarea și aplicarea strictă a legilor cari sunt și cari au ca bază progresul Statului.

Deci, funcționarii publici de la județ și comună, cari sunt stabili în funcțiune sunt statutar și se bucură de aceleași drepturi și obligațiuni ca și funcționarii de stat, aplicându-li-se în totul, dispozițiunile legii asupra Statutului funcționarilor publici.

Virgil Ionescu Darzeu,

Subdirector general — Min. de Interne.

Ideia de ordine și noul proiect de lege administrativă.

Necesitatea ordinii desăvârșite apare evidentă într'un Stat civilizat, care dorește să progreseze temeinic pe toate tărâmurile.

Noile condiții de viață, aproape fundamental schimbate după războiul mondial, impun în mod și mai evident necesitatea respectării spiritului de ordine în toate manifestările vieții sociale.

Dacă statele moderne au nevoie de continui eforturi creatoare, nu există efort creator eșit dintr'o situație de haos. Iar, pentru a crea și progresa, colectivitatea are nevoie în primul rând de ordine.

Omenirea se susține printr'o continuă mișcare, ea trebuie să lucreze și să meargă înainte cu deplină ordine și metodă, spre a-și constitui noi garanții speciale și a beneficia de elanul științific și tehnic prin

realizări de tot felul, de care realizări depinde viitorul civilizației mondiale.

Trebue să constatăm însă că, după război, prestigiul puterii publice a suferit serioase știrbiri, aproape în toate țările din Europa; se simte un oarecare discredit al Statului.

Pe când înainte Statul era temut și servit, astăzi e uneori luat în ridicol. Aceasta și din cauză că, în unele state s'a trecut prea brusc de la starea de supremație a puterii absolutiste, la o democratizare exagerată și rău înțeleasă.

Un raport cu pretențiuni de civilizație, trebue să fie întoldeama pătruns până în reflexele sale de sentimentul profund al ordinii și al patriotismului. Ideia de ordine este o primordială condiție de prog-

res a oricărui Stat civilizat și, numai prin respectarea ei, se poate vorbi de o muncă creatoare, inteligentă și patriotică.

Realizarea spiritului de ordine.

În această privință, reformatorul Solon a dat următorul sfat:

„Morala, acest amestec de bine, frumos, adevăr și drept, e temelie societății. Ea are nevoie să fie sprijinită”.

„Ca să fie sprijinită, e nevoie de exemple, care trebuie să fie date de clasele conducătoare, de oarece, cu cât ele vin de sus, cu atât fac o impresie mai adâncă. Va fi totdeauna imoralitate în păturile de jos ale societății; nu trebuie să ne preocupe asta prea mult, de oarece imoralitatea nu se comunică de jos în sus; dar nenorocirea vine în ziua când clasele conducătoare au devenit imorale! Căci, atunci, imoralitatea se coboară cu mai multă forță decât înseși legile.”

Imoralitatea de sus se alătură de cea de jos și atunci totul e putred în stat.”

Într'un stat de ordine, trebuie să se aplice pedepse exemplare acelor ce au făcut acte de natura să aducă prejudicii intereselor publice, ca: acte de corupție, fraude abuzuri de putere, etc.

Dacă după războiu se constată o scădere a nivelului moralității, a sosit timpul să se reacționeze energic prin o promptă aplicare a sancțiunilor și mai ales, prin exemple date de sus în jos; acolo unde nu-s sancțiuni și răspundere, este haos și imoralitate.

Ideia de libertate se completează cu ideia de autoritate. Numai prin autoritate se poate garanta o libertate ideală. Prin multiplicarea normelor de drept nu se aduce nici o restrângere în viața socială, ci din contra, o amplificare a libertății fiecăruia și a tuturor.

La baza organizării Statului, există un consimțământ social, spre a putea considera autoritatea constituită ca emanând de la Stat, și pentru ca orice autoritate, să poate face, uneori, uz de forță, în contra supușilor săi. Sunt ocaziuni frecvente, când interesele individului vin în opunere cu acelea ale autorității.

Pe de altă parte, rațiunea și conștiința individuală ce-o avem despre Justiția actelor din viața socială, face să nască conștiință colectivă, care e în realitate fundamentul autorității, și justifică pe deplin autoritatea.

Cum rațiunea ne impune ceace e drept să se înfăptuiască și ce nu, adică: ideia de justiție, de drept și de obligațiune, apare evidentă întrebuințarea oricărui mijloc de constrângere în acest scop.

Există un sentiment tacit al nostru asupra actelor de autoritate, născut din necesitatea unei ordine

juste sociale, în care viața să se poată desvolta în tcută libertatea. Azeziunea la ordinea în Stat, se da de individ pentru a se putea împărăși din protecțiunea autorității, din ordinea în acțiunea reciprocă a membrilor societății.

De aceea, sfera de liberate nu intră în opoziție cu autoritatea și deci, nu trebuie luată în sensul psihologic sau material, ci în sensul juridic, consistând în consecvență logică a voinței fiecăruia.

În aceste condițiuni, ideia de autoritate și cea de libertate, nu se exclud una pe alta, nu mai apar în contradicere, ci se completează reciproc; iar autoritatea justă întărește și lărgeste în realitate libertatea tuturor.

Prin noua lege administrativă trebuie să se înalțe prestigiul administrației. Noua lege trebuie întocmită în spiritul vremii, să apere suficient interesele superioare ale Statului și să asigure progresul din toate punctele de vedere; ea trebuie să cuprindă dispozițiuni menite să înalțe autoritatea Statului și să realizeze descentralizarea administrativă.

În administrația rurală, primpretorul și notarul, sunt factorii care reprezintă ideia de ordine și de legalitate; sunt acei cari reprezintă demni ideia națională și de autoritate a Statului.

Dacă prin descentralizare se urmărește „de-a apropiu pe administratori de administrații” sunt atâtea chestiuni de Stat cari nu pot fi transferate organelor comunale, de ex: chestiuni militare, de ordine și siguranță publică, de poliție, fiscale etc... Iar, plasa poate fi un postulat al unei ideale descentralizări și al unei bune administrațiuni, atât al intereselor generale, cât și a celor locale.

Și apoi, este știut că, nici o administrație descentralizată, corectă și eficace, nu-i cu puțință fără control; arbitrarul exclude orice autonomie locală.

Primpretorul este unul din factorii importanți ai vieții rurale, pe a cărui activitate se bazează bunul mers al administrației, dezvoltarea și propășirea comunelor. El realizează armonizarea intereselor generale cu cele locale, pentru ca toate laolaltă, să lucreze pentru propășirea vieții rurale și a vieții de Stat.

Prin înălțarea prestigiului primpretorului, mărindu-i-se sfera de activitate, în aceiași proporție se va recăștiga autoritatea și se va întări întreaga administrație de Stat.

Plasa în Statele cu regimurile cele mai democratice.

Aprorane toate statele din Europa, cu regimurile administrative cele mai democratice, au plasa ca un organism fundamental puternic în mijlocul vieții rurale, cu drepturi și atribuțiuni necesare și mai

ales, ca un organ de descentralizare administrativă cât mai apropiat de administrați.

Prefutindenii, plasa este organismul de îndrumare administrativă și socială, de educație, de control, instanță de judecată a neînțelegerilor ivite între locuitori; organ tutelar, apărătorul ordinii și liniștii publice, etc. etc.

Ca instanță de jurisdicțiune administrativă și polițienească, plasa, în mai toate statele aplică pedepse și amenzi, după cum urmează:

I.) În **Cehoslovacia**, plasa aplică amenzi până la 10.000 coroane, sau închisoare până la 6 luni: Intocmește regulamente de adție publică, putând prevedea și aplica amenzi în baza acestora, până la 5000 coroane și 14 zile închisoare; Este instanță de judecată în toate chestiunile referitoare la ordinea, liniștea, siguranța și morala publică. cu drept de a aplica pedepsele arătate mai sus; Aplică amenzi până la 10.000 coroane și 30 zile închisoare, pentru toate abaterile de ordine publică, insultele în scris sau verbal adresa autorităților sau purtare necuvincioasă în fața acestora; pentru mărturii mincinoase, sau reclamațiuni ne-intemeiate contra funcționarilor publici; Dă ordonanțe polițienești în chestiuni de interes general, dă îndrumări și ordonă orice interdicțiuni, iar pentru nerespectarea acestora poate prevedea și aplica amenzile arătate mai sus;

II.) În **Ungaria**, plasa este instanță de judecată a unui mare număr de contravențiuni polițienești la legile: de poliție de câmp, poliție comunală, vânătorului, bănturilor pirtoase, pescuitului, silvică, drumurilor și circulației, ordinii și sig. publică, industrială, etc. etc.

III.) În **Franța**, plasa (arondissementul) are drept de a aplica pedepse și amenzi polițienești, putând lua măsurile ce crede necesare pentru menținerea ordinii și siguranței publice;

IV.) În **Suedia, Norvegia și Italia**, șeful arondismentului are drept de a aplica amenzi la diferite abateri dela legi și regulamente;

V.) În **Jugoslavia**, plasa aplică pedepse disciplinare și pronunță amenzi și pedepse prevăzute în diferite legi și regulamente.

Ce trebuie să cuprindă noua lege administrativă.

Legea nouă administrativă trebuie să lea organelor administrative — primpretor și notar — puterea și mijloacele necesare pentru a-și putea îndeplini cum se cuvine marea lor misiune.

Mai ales astăzi, când alături de criza economică curente, extremiste s'au încuibat și otrăvesc viața liniștită a comunelor noastre, tinzând la destrămarea societății și a Statului, sunt cele mai serio-

ase avertismente pentru a se înlătura cu un ceas mai de vreme orice tendinți ce slăbesc puterea Statului, sau anarhizează și știrbesc autoritatea administrativă.

Noua lege administrativă, trebuie să apere în fiecare frază a ei autoritatea administrativă și din întreaga ei structură să se vadă tendința de a apăra și întări autoritatea și puterea Statului în fața cetățenilor și în special, a minorităților.

În acest scop, viitoarea lege administrativă, pe lângă dispozițiunile adoptate trebuie să mai cuprindă și următoarele:

1. Primpretorul să poată judeca și aplica amenzi până la 5.000 lei, pentru contravențiunile și abaterile dela legi și regulamente și dela regulamentele județene și comunale;

2. Primpretorul să fie primul funcționar al puterii centrale și reprezentant al județului în plasă. Plasa să fie instituția de coordonare a activității tuturor factorilor administrativi dela toate celelalte ministere și instituțiuni din comunele rurale.

Primpretorul să aibă dreptul de inițiativă și de inițiativă față de toți ceilalți funcționari publici din plasă; iar funcționarii speciali, în desfășurarea activității lor, să fie în permanentă colaborare cu primpretorul.

3. Atribuțiunile primpretorului să fie extinse astfel spre a putea rezolva în prima instanță toate chestiunile administrative, economice, financiare, culturale, de stare civilă, disciplinare și a tot ce este în legătură cu administrația comunală; de-a rezolva în prima instanță, cu avizul funcționarilor, respectivi din plasă, chestiunile sanitare, veterinare, de drumuri, hidraulice, silvice, etc.

4. Primpretorul să fie organ de control și tutelă asupra administrației comunelor rurale și urbane neresedinte.

Ca organ de descentralizare și tutelă, să aibă dreptul de a aproba toate actele juridice ale comunelor, inclusiv bugetele.

5. Primpretorul să poată lua inițiative și înființa ori de câte ori se va simți nevoie, asociații de comune, pentru realizări de lucrări, servicii și întreprinderi, ce ar putea contribui la propășirea și buna stare a populațiunii.

Numai prin asociere, comunele vor putea ajunge să-și înzestreze instituțiunile cu localuri proprii demne; vor putea construi și întreține spitale, școli; vor putea procura locuitorilor instrumente agricole, seminte selecționate, animale de reproducție; vor face canalizări, drenări, plantări, etc.

Alexandru I. Movilă, primpretor.

Reflexii asupra proiectului de lege pentru Reforma Administrativă.

Alcătuirea noului proiect de Reformă Administrativă a luat ființă în urma necesităților dovedite în scurgerea timpului de câțiva ani.

Legea pentru Unificarea Administrativă din anul 1925 cu modificările ei continue, nici după un timp de 10 ani, n'a putut lua o formă definitivă, necețitându-se o refacere a întregului complex, care să elimineze toate asperitățile, inconvenientele, cari zădărniceau realizarea scopurilor, dezideratelor contemplate de Legiutor.

Baza și fundamentul vieții de stat se așează pe vitalitatea acestei opere legislative — și cum aceasta va fi în măsură să realizeze aspirațiunile de natură culturală, socială, financiară și economică — în acelaș raport va augmenta și fortifica zidul construcției de stat — care e prima și cea mai importantă cerință în viața unui popor.

Opera legislativă a Reformei Administrative, pentruca să poată fi trainică și aducătoare de foloase reale, trebuie să întruncască și să adopte principiul fundamentul, care condiționează: sprijinirea muncii cinstite și valorificarea factorilor activi și productivi.

Nu e de ajuns a avea lege bună, bogată în toate ramificațiile ce ar determina îmbunătățiri și realizări, — dacă în corpul aceleși legi nu se amenajează îndeajuns și drepturile factorilor chemați a pune în ființă și aplicare dezideratele de mare însemnătate ale Legiutorului.

Și e logic: Lucrul bun trebuie plătit — la fel e și situația funcționarilor — pe cari dacă vrem a-i avea buni, trebuie să-i așezăm în toate drepturile lor, cari să se respecte cu cea mare sfințenie și să li se asigure un trai cinstit și corespunzător situației sociale în care se află — pentru a-i feri de grija zilei de mâine și de tentativele dăunătoare țării, așezându-i la adăpostul unui liman sigur pentru a putea valorifica munca lor spre binele și fericirea Neamului.

Și cum un mecanic rău și înconștient cauzează distrugerea mașinei, ce i s'a încredințat — la fel se deduce aceasta în viața statului, privitor pe funcționarul bun sau rău.

Tot astfel e: Rentabilitatea unei moșii este cum e și administratorul proprietarului.

Prima și singura condiție de îmbunătățirea vieții de azi — rezidă în adaptarea principiului sulevat mai sus, bazat pe forță morală, fără care nu putem aștepta și nici închipui o îndreptare a situației.

Și noi, suntem ferm convinși în manifestațiunea acestui crez, pe care timpul de mâine va trebui să-l confirme.

Atunci, când funcționarul statului va constitui o noțiune pentru lumea ce-l înconjoară — de abia atunci vom realiza aceea, ce țara noastră pretinde și așteaptă dela noi.

De aci pornind, țin a scoate în relief neîndreptătirile aduse Corpului Notarilor și funcționarilor comunali în proiectul pentru Reforma Administrativă.

I. Dispozițiunilor cuprinse în articolul 128 din proiectul legii conțin următorul text: „Dela punerea în aplicare a acestei legi, nici o numire de Notar nu se va putea face, decât dacă candidații pe lângă condițiunile cerute de legea Statutului funcționarilor publici — sunt licențiați în drept, etc.”

Prin dispozițiunile articolului menționat, Legiutorul desconsideră legea de bază a țării, Constituția, prin răpirea drepturilor câștigate, astfel esclude dela dreptul de concurență pentru postul de Notar pe absolvenții școalelor de Notari, cari școli au funcționat până mai eri în bază de drept de lege, susținute de către Stat,

Înțelegem a aprecia tendința Legiutorului de a ridica nivelul Administrației comunelor rurale la un grad superior situației de azi prin întregirea aparatului cu oameni de știință înaltă și astfel a se da posibilitate titularilor merituoși de a străbate toate gradele ierarhiei din viața administrativă.

Înțelegem a se da o deosebită atențiune importanței administrației comunelor rurale, care propriaminte, e baza, fundamentul și țaria în manifestațiunea vieții de stat.

Dar tot atunci nu înțelegem, desconsiderațiunea și deprecierea unui drept câștigat pe bază de lege.

Nu înțelegem, ca o lege să violeze drepturi câștigate și să zădărnicească energia, zelul, idealul și râvna de muncă cinstită alor cea 2000 de tineri absolvenți alor acestor școli.

Nu înțelegem a despoia sufletele acestor tineri

și crezul lor sacru de care au fost alimentați atunci, când cu credință bună au pornit la acest drum, ca la rândul lor să-și facă datoria și dânsii în ogorul greu al vieții administrative, — pentru Neam și Țară.

Nu înțelegem să li se creieze o situație de nedreptate și că în această atmosferă să fie lăsați în voia sorții — atunci, când orice legiferare trebuie să fie expresiunea fidelă a actului de dreptate.

Legiuitorul ar fi procedat corect, și bine, de se îngrijea în primul rând de plasarea absolvenților școalelor de Notari — anume pregătiți pentru această carieră și numai după epuizarea acestei rezerve — asigura drepturi pentru contingentul tinerilor titrați.

Noi, Corpul Notarilor — ținem a susține interesele vitale și de drept ale Colegilor nostri de muncă față de neîndreptățirea ce li s'a adus și avem credință fermă, că proiectul de lege înainte de ar lua formă definitivă, prin buna apreciere a Corpurilor Legiuitoare va suferi modificarea care va confirma un act de respectarea drepturilor câștigate, și deci o consfințire a normelor legale.

II. A doua neîndreptățire adusă Corpului Notarilor e, aceea cuprinsă în articolul 129 din proiect, care spune că, „Notarii numiți conform art. 128 ca și ceilalți astăzi în funcțiune și posed un titlu academic, vor avea drept la gradații și sporuri de salariu pentru stagiul de vechime în această funcțiune” — pe atunci conform art. 131, alin. ultim — toți ceilalți Notari în funcțiune nu vor avea dreptul la gradații.

Ținând seamă de dispozițiunile categorice ale Statutului Funcționarilor publici — art. 69 din Regulamentul de aplicare, prin care toate funcțiunile de administrație se încadrează în 9 grade, cuprinzând 21 clase, — nu putem înțelege creierea regimului special pentru Notarii actuali, pentru a-și începe cariera la anume grad și apoi a rămânea pe viață în același grad, în consecință cu acelaș salariu.

Nu trebuie să afirmăm — e un lucru cunoscut de obște, că viața statului e alimentată de arterele Birourilor Notariatelor prin munca grea și deplină responsabilitate ce o depun întru determinarea intereselor de natură generală.

Și dacă acesta e adevărul, de ce atâta depreciere a muncii Notarului de bacalaureat și școală de Notar, care a fost bun în munca lui timp de 10-20 ani — iar de acum înainte prin augurarea noului sistem în administrația comunelor rurale, — în spiritul prevederilor articolului menționat, — devine un element de rândul al doilea — așa zis tolerat — deoarece peste munca lui rodnică de 10-15 ani se taie un răvaș, de ne apreciere, deoarece acest Notar, față de

cel licențiat, e despoiat de dreptul de gradații și sporuri de salariu.

E un ce incontestabil, proiectul conține dispozițiuni contrari prevederilor legii — cauză pentru care atragem atențiunea binevoitoare a Corpurilor Legiuitoare, solicitând măsuri de îndreptare, în sinteza adevărului — că numai așa fără poate prospera în mod eficace și constructiv — în care munca productivă se apreciază.

Și noi, Notarii, ne credem neîndreptății pentru munca noastră grea pe care cu atâta abnegațiune, zel și credință o depunem în ogorul vieții administrative.

Asemenea lăsăm chibzuinței înțelepte a Legiuitorului — ca încadrarea respective asimilarea ce ni s'a făcut prin art. 131 din proiect — unde Notarii actuali cu bacalaureat și diplomă de Notar suntem așezați alături de foștii plutonieri, sergenți, furieri sau instructori — să se suprimă în întregime, pentru a fi așezați la locul ce ni se cuvine în baza studiilor ce posedem.

III. A treia neîndreptățire inadmisibilă e: Neasigurarea dreptului de pensie pentru funcționarii comunali și pentru Notarii diplomați din administrația comunelor rurale, unde îndeplinesc servicii în calitate de subnotari.

În administrația comunelor rurale, îndeosebi în Provinciile alipite Patriei mame — poate cu excepția Basarabiei — majoritatea personalului are la bază absolvirea liceului, foarte mulți bacalaureat și majoritatea absolvenți ai școalelor de Notar.

Constituie o anomalie, ca oamenii de serviciu, portarii, sergenții, acarii, frânarii, ordonanțele de birou dela diferite Servicii Publice să fie membri ai Casei Generale de Pensii — iar categoria funcționarilor indicați mai sus să fie excluși pe nedrept dela beneficierea acestor prevederi, — atunci, când condițiunile de ocrotire socială, azi se estind chiar și asupra ultimului muncitor manual, asupra servitorului.

Și dacă acesta e adevărul — nu putem înțelege acest contrast de abandonare față de elementele absolut necesare și productive în viața comunelor rurale — cari prin adaptarea acestui principiu greșit și neîndreptățit, — desigur se află desiluzionați și descurajați prin neasigurarea pretențiunilor lor juste și ca urmare, forța de producție slăbește — o apatie, o nepăsare se lasă asupra sufletului lor, — și munca lor conturbată de grija viitorului neasigurat — în această perturbațiune continuă a sufletului lor, nu mai pot produce efectele dorite, — toate acestea se resfrâng apoi în detrimentul intereselor de obște — ceea ce nu e de dorit.

Intrucât și funcționarii emounelor rurale întră în prevederile legii Statutului Funcționarilor Publici, cu drepturi și obligațiuni similare celorlalți funcționari publici — în baza spiritului de dreptate, care trebuie să existe — nu se pot admite regimuri speciale pentru unii față de alții, și credem, că un act de nedreptate poate viețui — azi, mâine, — dar desigur un timp scurt, deci și 'n această privință simțul și obligațiunea de dreptate a Legiuitorului — luând act asupra acestei neîndreptăți, desigur va căuta a restabili cât mai curând un act de dreptate.

IV. A patra neîndreptățire e : calitatea de Ofițer al Stării Civile nici prin noul proiect nu se atribuie Notarului, ci rămâne pe real demnitate în atribuțiunea Primarilor comunelor rurale. E un ce cunoscut de toată lumea, că deși Primarii comunelor rurale în sensul legii sunt considerați de funcționari publici, — în realitate, cu excepția câtorva cazuri — profesiunea lor adevărată este cea de agricultor, fie de comerciant, meșeriaș sau de altă categorie, în general nu îndeplinesc condițiile de admisibilitate stabilite pentru funcționarii publici și că în urma politiceii păcătoase introdusă în viața comunelor rurale timpul de funcționare se reduce la regimul de guvernare al partidului din care face parte.

Și dacă adevărul este acesta, de ce se atribuie această demnitate Primarilor comunelor rurale prin știrbirea autorității funcționarului de stat, a Notarului, pe umerii căruia se razimă toate atribuțiunile importante de bun progres și aport de îmbunătățire a tuturor năzuinților și cerințelor aparatului de stat, — când aceste acte de stat sunt întocmite de către Notarii comunelor rurale pentru cari au toată răspunderea de a fi făcute în condițiunile legii — neexistând în textul de lege vre-o intercalațiune, în care s'ar face rezponzabili Primarii comunelor rurale, — și nu Notarului.

Ar fi timpul să înțelegem, că fără și forța vieții administrative, rezidă esclusiv în manifestațiunea funcționarului de carieră, element pregătit, rezponzabil și propriu pentru conducerea postului ce-l ocupă.

Și dacă acesta e adevărul — de ce atâta desconsiderațiune față de Notar, factorul productiv în viața comunelor rurale. De ce i-s'a luat calitatea de Ofițer al Stării Civile, atunci când toată munca și toată grija este a lui.

V. Pe urmă în vederea asigurării unui bun mers în viața administrativă a comunelor rurale — se necesită în mod imperios — înființarea postului de Secretar de Notar în condițiunile prevederilor din legea pentru Unificarea Administrativă din anul 1925.

Necesitatea înființării acestui post se eviden-

țiază în mod plauzibil, prin însăși atribuțiunile multilaterale ale Notarului, care aproape zilnic e nevoit să se deplaseze fie în comunele aparținătoare circumscripției Notariatului, fie la reședința de plasă, de județ, și pe la alte diferite Autorități — în toate aceste cazuri — aproape zilnic, se necesită, ca Notarul să aibă un locșitor, un organ propriu și apt pentru înlocuirea lui, care să îndeplinească întocmai scopul urmărit — trebuie deci să fie o persoană recrutată în condițiunile stabilite pentru Notarii actuali dintre tinerii absolvenți ai școalelor de Notari, — cunoscând, că 'n cazul ce nu s'ar adapta acest sistem, administrația comunelor rurale va fi în suferință, iar populația comunelor, în lipsa Notarului, neavând către cine se adresa pentru rezolvirea diferitelor chestiuni de natură urgentă, își va pierde timpul zădarnic și va pleca nemulțumit de felul sistemului defectuos.

În cazul când activitatea Notarului s'ar estinde numai asupra unei comune — și nu cum în realitate e — aparținând circumscripției Notariatului 3-4 comune — ar fi ușor de abandonat postul de locșitor — dar așa, e o cerință dictată de necesitățile situației, peste care nu se poate trece fără prejudicierea intereselor populației comunelor și paralizarea vieții administrative.

Și ca bugetul statului să nu fie grevat cu plata acestui personal, — retribuțiunile acestui funcționar de stat, să treacă în sarcina comunelor, prin care operațiune nu li s'ar aduce nici o neîndreptățire, deoarece acești funcționari, absolvenți ai școalelor de Notar, în majoritatea cazurilor se găsesc plasați în serviciile Primăriilor, însă fără drepturi normate.

Deci prin înființarea acestei funcțiuni viața comunelor rurale din punct de vedere financiar nu ar suferi nici o sarcină în plus — decât că s'ar ajunge la normarea drepturilor acestor tineri, azi într'o situație complet nearanjată.

În linia sumare acestea ar fi cerințele și nizuințele Corpului Notarial — cu menirea a determina o înviorare, un progres și un stimulent puternic al forțelor factorilor din viața comunelor rurale, — urmând a continua aceasta luptă până ce nu vom vedea realizate aceste principii determinate să ridice nivelul administrației la importanța de care trebuie să se bucure în concertul vieții de stat.

Leon Bârle, notar.

Revista Administrația Română
este singurul organ oficial al nota-
rilor din întreaga țară.

O tendință nouă.

De câteva vreme asistăm la o vădită tendință de întărire a „puterii administrative”. Am subliniat într'adins expresia de „putere”, de oarece, — deși constituanta și doctrinarii întrebuințează această noțiune în sens mai larg, — de putere executivă, totuși înlăturând din discuțiune orice sens teoretic al noțiunii, rămânem la nediscutate convingere, că administrația — în toată accepțiunea cuvântului — este a treia putere în Stat. Și cea ce este mai înbucurător, e faptul că aproape în unanimitate se recunoaște, că întărirea puterii administrative, se impune ca un imperativ al timpurilor moderne, ca o evoluție firească, deoarece nu atât din studiul teoretic, cât mai ales din practica separațiunii puterilor în Stat, se constată că puterea administrativă, este o adevărată putere creatoare. Această tendință însă trebuie complectată, corectată — dacă vreți — de oarece trebuie să se țină în seamă, că orice sistem nu trebuie să fie în desacord cu realitățile, rezultate din evoluția istorică a stărilor sociale din țara noastră.

Se impune să excludem orice impunūt din sistemele practicate de alte țări, cu evoluție istorică proprie națiunii lor.

Concepția atomistă, împrumutată constituției noastre, a falsificat și noțiunea de descentralizare administrativă, adică sensul pe care-l dădău stările sociale dela noi. Din această cauză, am ajuns la o nefastă politicianizare — în strict sens peiorativ al cuvântului — a administrației, care a avut ca efect o paralizare, a oricărei activități creatoare.

În istoria evoluției administrației noastre, avem două pete rușinoase: teroarea și corupțiunea.

În acest mediu de „desvoltare” a fost foarte natural, ca în administrația locală, să se dea importanța cea mai mare, elementului electiv, elementului flotant, care în majoritatea cazurilor nu urmărește decât: revindicări cu caracter strict personal și egoist, iar elementele astfel infiltrate în administrație și cu foarte rari excepții, au devenit un obstacol pentru desvoltarea și întărirea țării prin administrație.

Pe de altă parte, tirania electorală, concesiunile impuse de partid, jocul schimbărilor de guvern cu efecte simțite imediat în administrație, au făcut imposibilă întronarea unei continuități în realizarea planurilor de gospodărie județeană, comunală și mai precis putem spune, că au avut un efect paralizant chiar acolo unde a fost intenție cinstită, inițiativă și capacitate nediscuțată.

Consecințele le simțim, iar pentru îndreptare se impune: Prefectul, pretorul și notarul să fie funcționari inamovibili cu atribuțiuni asemănătoare fiecare în circumscripția sa teritorială.

Descentralizarea trebuie înțeleasă ca un sistem de a da atribuțiuni administrative subdiviziunilor locale și aceasta nu înseamnă, că instituțiile administrative locale, să fie conduse de oameni, a căror criteriu de selecțiune să fie doar votul.

De aproape două decenii trăim sub mistica votului universal și nu este un secret pentru nimeni, că rezultatul e o adâncă decepție.

De aceea se impune ca să dea notarului atribuțiuni largi, să reprezinte suveranitatea națională așa cum o reprezintă magistratul în justiție și trebuie să fie în afara sferei de influență politică.

Numai atunci, când administrația se va putea afirma, la o putere reală, scoasă de sub tutela politicianismului, numai atunci, când personalul administrativ va avea acea siguranță pe care poate să i-o dea o stabilitate în adevăratul înțeles al cuvântului (și ideal ar fi să fie inamovibil) precum și o retribuție care să-i asigure o viață modestă, dar demnă, numai în asemenea condițiuni administrația — o spunem cu toată convingerea — poate să facă minuni. Până atunci ne declarăm neputincioși și ne deplângem această neputință, care ne sugrumă orice avânt.

E păcat că se încătușează energii capabile — repetăm — de a face minuni. Înregistrăm însă cu nădejdi noi tendința pe care am semnalat-o.

Giacbir Aristareh, notar.

Din zi în zi se încheagă tot mai mult rândurile notarilor. Primejdia de-a pierde din drepturile câștigate prin atâtea jertfe aduse de înaintașii noștri, — face ca rândurile să ni-se întărească din zi ce merge înainte. Ni-s'au semnalat constituirii noi, cari umplu de bucurie pe toți notarii, cari luptă pentru binele țamei. S'au organizat — din nou — județele Brăila, Bacău, Cetatea Albă, Vaslui, Neamțu, Botoșani, Iași, Ismail... tot atâtea ziduri, cari vor ști să apere și chiar să și câștige drepturi de-a fi pus în adevăratul rol, notarul în comunele noastre rurale.

Tot despre problemele Asociației.

Asociațiile profesionale funcționărești au un rol covârșitor în ce privește îmbunătățirea soartei funcționarului. Activitatea lor viitoare va trebui să așeze pe primul plan progresul economic, cu considerare că atâta timp cât grijile cotidiene ale funcționarului nu vor fi ușurate, nu se va putea aștepta din partea lui o acțiune dezinteresată și însuflețită în diversitatea însărcinărilor ce-i sunt încredințate.

Pentru ca funcționarul administrativ să poată fi un bun „gospodar” este imperios necesar, ca mai întâi gospodăria lui să fie refăcută. În împrejurările actuale economice-financiare, în cari Statul face eforturi considerabile, numai pentru a putea achita, micul salariu — recunoscut de toate forurile sub minimul de existență, — a aștepta de acolo o îmbunătățire e o himeră.

Înțelegând aceste realități, Asociațiile funcționărești au datorita a comanda, strângerea rândurilor membrilor ei și a organiza ajutorul mutual al lor.

Trăim astăzi vremurile acțiunilor comune de ajutorare. Orice luptă se poate duce, și va duce la învingere numai având sprijinul aderenților.

Toate breslele tuturor categoriilor de muncitori manuali și intelectuali, se organizează serios și justifică dreptul lor la existență, prin instituțiile de ajutorare a membrilor, ce le creiază.

În timpul din urmă și Asociația corpului notarial, paralel cu acțiunea prezistentă de câștigare a drepturilor legale a membrilor, a început, prin vreo câteva din filiale, o acțiune rodnică în direcția îmbunătățirilor economice ale soartei membrilor săi.

Amintim filiala Mureș, care înțelegând prin membrii săi imperativul zilelor de azi, cunoscând că salvarea membrilor ei în zilele grele de azi nu poate veni decât prin ei înșiși, și-a fixat deviza pe care o și urmează: „Toți pentru unul”.

S'au pus astfel bazele a 2 Instituții cu caracter economic pentru ajutorarea și îmbunătățirea soartei membrilor și anume:

1. Societatea de ajutorare reciprocă pentru caz de moarte, prin care de peste 5 ani se asigură și acordă ajutoare în cazuri de decese între 30-50.000 lei.

S'au acordat deasemenea sume importante, ca împrumut membrilor cu greutăți excepționale.

2. Căminul de odihnă pentru membrii filialei la Stațiunea balneară Sovata, care se construiește din

fondurile disponibile ale filialei, din ajutorul Prefecturii, subvenția comunelor, și contribuția membrilor, cu scopul de a adăposti în casa lor membrii mânați acolo de grija sănătății.

Aceste instituții, pe lângă ajutorul ce oferă membrilor, au menirea de a înfățișa societății, corpul notarial, ca un organism sănătos, solidar și activând cu seriozitate pe toate tărâmurile.

Se va zice poate că purtăm prea mare grijă bucuriilor materiale și că nu ne integrăm în marea operă de culturalizare etc., etc. . . . La aparență e dreptă observația, însă cei cari o fac, dacă sunt și ei salarizați, au de bună seamă salarii așa de abundente, încât nu-i preocupă grijile existenței de toate zilele. Nici o operă spirituală nu va putea fi înfăptuită cu muncitori flămânzi și goi, preocupați de hrana zilnică.

Bunăstarea materială a funcționarului va aduce o mai bună și continuă instruire a lui, și încadrarea sa în acțiunea de luminare și culturalizare a satelor.

E drept orice încercare de inovație, naște spontan grupul scepticilor și pesimiștilor, cari cu criticile și temerile lor fac să înceteze orice elan, fac să cadă orice ideie, oricât de fericită.

Piedeca cea mai mare în calea realizărilor economice ale Asociației o constituie deci chiar unii din membrii ei, cari dotați cu un spirit de controversă și verbărie goală bolnăvicioasă, prin întrigi și clevetiri descurajează orice inițiativă de acest fel.

Conducătorii Asociațiilor au datorita să nu se lase intimidați și să nu se depărteze dela realizarea unor așezăminte folositoare membrilor.

Rămâne nouă membrilor datorința, ca să pornim la luptă de înfăptuire, înzestrați cu spirit de jertfă și disciplină și izbânda va veni.

Ionel V. Vlad.

Citiți zilnic marele ziar românesc

„UNIVERSUL”

Director: STELIAN-POPESCU
președintele Ligii Antirevizioniste Române.

Cunoașterea Legilor.

Nu este nimic mai important pentru bunul mers al treburilor publice, decât cunoașterea legilor.

Cunoașterea legilor se impune atât cetățenilor, pentru care ele sunt făcute, cât mai seamă celor în-săcinați cu aplicarea lor.

Numai din necunoașterea legilor provin, în mare parte, abuzurile de putere, răul mers al instituțiilor, toleranța cea mare din țara noastră, precum și căderea în desuetudine a o mulțime de legi necesare.

Dacă progresele noi ale civilizației impun și o reorganizare a Statului din temelii, legile devin mult mai numeroase și deci, cunoașterea lor nu mai poate fi un lucru așa de ușor.

Astăzi, pentru fiecare nouă nevoie socială, pentru fiecare raport nou dintre oameni, pentru fiecare sarcină și datorie nouă a Statului, se impune o lege nouă. Iar pe de altă parte, evoluția socială reclamă, pe fiecare zi, modificarea și completarea legilor existente.

În aceste condițiuni, este un lucru destul de greu, chiar pentru specialiști, de-a studia și a se pune în curent cu legislația țării. Greutatea cea mare mai provine adese ori și din modul cum se legisfează:

Se votează legi cu dispozițiuni disparate, cari modifică prin una și aceeași lege, multe alte legi; se modifică legi organice, prin dispozițiuni intercalate în legi speciale de altă natură; se înființează și se desființează funcțiuni publice, fără să se clarifice atribuțiunile lor; sunt legi vechi în vigoare, care nu sunt puse în armonie cu instituțiile și legile noi ale țării, etc. etc.

Și apoi, cele mai multe legi, pentru a fi înțelese și mai cu seamă aplicate, reclamă cunoștințe speciale asupra organizării Statului și a subdiviziunilor sale periferice: județ, comună.

Prin-urmare, pentru ca un funcționar administrativ să-și poată îndeplini cum se cuvine îndatoririle sale, se cer numeroase și variate cunoștințe juridice.

Pe de altă parte, adevărata cultură socială a unui popor constă în aceea, ca fiecare cetățean să fie conștient de drepturile și datoriile sale.

Când cetățenii își cunosc drepturile ce au, nimeni nu îndrăznește să le atingă, nimeni nu se poate măcar gândi să le știrbească. Si când ei sunt pătrunși de îndatoririle ce au față de interesul general, față de societatea în mijlocul căreia trăesc, atunci solidaritatea socială, această temelie modernă a statelor civilizate, este pe deplin realizată; în cetățeni se naște spiritul de independență și de demnitate.

Iată motivele cari m'au determinat să pun la îndemână funcționarilor administrativi, cunoștințele de care au nevoie la fiecare pas și pentru a înlesni cetățenilor cunoașterea drepturilor, datoriilor și sarcinilor ce au, prin lucrarea scoasă de curând de sub tipar, cu titlul: „**Comuna**” — „**Interesele și activitatea autorităților locale**” — ediția II-a.*

În credința că, am întreprins o lucrare utilă, că răspund unei trebuinți simțite, n'am cruțat nici muncă, pentru a expune cât se poate de limpede, și fără pretențiuni științifice, toate cunoștințele necesare pentru înțelegerea și aplicarea legii pentru organizarea administrației locale.

Sunt dator să aduc pe această cale mulțumirile mele Dnui Prefect de Timiș-T., Dr. Dimitrie Nistor, care, prin prodigioasa activitate ce-o desfășoară pe toate țărmurile pentru propășirea și buna stare a populațiunii din județ, mi-a dat prețiosul sprijin, de am putut aduce la lumina zilei această lucrare.

Exprim mulțumirile mele și Dlor primpretori, notari și multor particulari, pentru concursul ce mi-au dat prin comenzile trimise.

Alexandru I. Movilă, primpretor.

---

* Notă: Comenzile se vor adresa direct autorului: **Alexandru I. Movilă, primpretor, Comloș, Jud. Timiș-For.** Un exemplar cu 280 pag. costă 120 lei. Pentru comenzi de 8 exemplare se trimite un exemplar gratuit. La fiecare exemplar se află anexat un act justificativ reprezentând costul lucrării.

Un dicționar de prisos.

În ziarul „Curentul”, — din ziua de 14 Sept. 1935, — marele nostru scriitor așa scrie despre „Dicționarul Administrativ” editat de dl Gavrilă Ursu, primpretor, și despre care am relatat în mai multe rânduri în coloanele revistei.

Elogii binemeritate se aduc pentru o operă de mare necesitate, care e împiedecată în răspândirea ei.

Sunt opt ani de când un harnic slujbaş administrativ, cu o deosebită pregătire cărturărească de specialitate s'a hotărât să treacă în fapt un gând cutezător. Gavril Ursu, primpretorul plășii Jibou, ținutul Sălajului, luând aminte că lipsește un dicționar enciclopedic administrativ, așa cum se află macăr unul în fiecare țară civilizată cu o tradiție de gospodărie, a început încă din 1927 să adune material, să viziteze țări străine și să se adreseze administrațiilor respective — a cheltuit peste un milion din avutul său personal și a isbutit să alcătuiască o admirabilă lucrare de peste 650 pagini, care ar face onoare oricărui dascăl de universitate și s'ar cuveni să se afle pe masa oricărei administrații. Cu atât mai mult în biblioteca administrațiilor noastre, cu atâția funcționari improvizați și cu atâta anarhie de legiferări și reforme. Pentru fiecare termen uzual, alături de definiția concisă, se află toate trimiterile la legile și regulamentele în vigoare, cu un mic istoric al chestiunii. De asemenea nu lipsesc comunele, județele, plășile, datele geografice și istorice, ca să spunem așa „de pri-

mă necesitate”, informațiile elementare de cultură generală, cari pot împiedica un slujbaş să facă unele confuzii regretabile și comice, cum atâtea au inspirat pana lui Caragiale, Ranetti și altora mai mărunți.

În aceste condiții, nu este nici o mirare că volumul a fost apreciat de oameni politici și de cărturari, ca d-nii George Tătărescu, Valer Pop, Nistor, Niculae Iorga, Andrei Rădulescu, Valeriu Moldovan; etc. etc. Autorul nu era un specialist improvizat. Pe lângă practica veche a slujbei și pregătirea cărturărească, mai aducea și o experiență de altă natură, ca director al revistei „Curierul Administrativ”.

Și totuși... Totuși primăriile și prefecturile cari risipesc zeci și sute de mii din fondurile așa zise culturale, au refuzat să cumpere cartea, pe baza ordinelor No. 6185-934 și 1413-933 „care în mod categoric interzic a se mai cumpăra cărți, făcând răspunzători în caz contrar pe cei vinovați”.

Au, este oare vreo prefectură ori vreo primărie trasă la răspundere că a plătit abonamente și publicitate, la foile locale ale partidului? Sau este vreuna care a refuzat să plătească, fiindcă „ordinul interzicte categoric și în caz contrar face răspunzător pe vinovat”?

Am dori să aflăm această minune și s'o aducem la cunoștința publicului, în fruntea ziarului.

Cezar Petrescu.

Doleanțele funcționarilor comunelor rurale.

Prin muncă la... mizerie

Reflectând asupra unor articole publicate în diferite reviste administrative, de cei cu inițiative frumoase, pentru solidarizarea corpului funcționarilor administrativi comunali, văd că majoritatea funcționarilor administrativi sunt înconștienți la strigătul de solidarizare.

Unii dintre noi fiind înclinați mai mult în spre orice, numai spre munca de birou nu, lipsiți de simțul de asociere și solidaritate, nu avem dreptul să ne mirăm că nu izbutește nici o acțiune de solidarizare

ce pornește din partea celor conștienți de viața ce-i așteaptă la bătrânețe, când puși la cheremul unor consilieri comunali, în multe cazuri analfabeți, va fi pur și simplu dat afară, rămânând pe drumuri, muritor de foame, neputându-și câștiga nici pâinea amară, de pe o zi pe alta din cauza bătrânețelor, fiindcă dreptul la pensie, umilii funcționari administrativi comunali, nu-l au.

Printr'un ordin al Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, moașelor comunale și cercuale li se dă dreptul la cartele de identitate cu reducere

de 50% pe C. F. R.

Dar dreptul la pensiuine, il au nu numai moașele, — cari între timp și au însușit cunoașterea alfabetului —, ci de acest drept mai beneficiază și cantonierii de șosele, frânarii dela C. F. R. șoferii dela diferite instituții, servitorii de birou, ba chiar și grăjdarii dela orașe, cari după o muncă depusă la instituția respectivă, la bătrânețe cu libelul de pensie, își ridică lunar pensia, care îi satisface pe deplin modestele-i pretenții de grăjdar sau servitor.

Funcționarul administrativ comunal rural, tratat căinește, cu o renumerație stabilită de consiliile comunale, care are în spinare toate chestiunile de administrație, este lipsit de acele elementare drepturi, pe cari servitorii instituțiilor de Stat, fără nici o pregătire, le posedă.

Rolul funcționarului administrativ comunal este nu numai acela, de a munci zilnic și a fi tratat neuman, dar mai are și rolul ca prin priceperea lui, să combată prin argumente juste, atitudinea unor elemente subversive, de multe ori potrivnică ideii de Stat național român și bisericii noastre.

Acest funcționar administrativ, care prin așezarea lui într'un sat, renunșând la distracțiile ce funcționarii așezați la orașe și-le pot permite, în legătură zilnică cu mizeria satelor, trăind între majoritatea de peste 14,000.000 agricultori, prin menirea și așezarea lui, este îndrumătorul direct al acestei majorități din populația țării.

Vina tratamentului vitreg, cu care suntem tratați este nu numai a acelora ce ne desconsideră, ci este în mare parte și a noastră. Toate breslele de funcționari sunt constituiți în asociații și au revistele lor de specialitate, ba chiar unele au deschisă câte o pagină săptămânală în ziarle de mare tiraj din Capitală, unde acele bresle de funcționari își revindecă drepturile și-și expun doleanțele lor.

Deși sunt unele reviste, pentru apărarea intereselor profesionale a funcționarilor administrativi ca, „Administrația Română” și „Viața Administrativă”,

noi în loc să le abonăm aceste reviste, mare parte dintre noi nici nu le citesc, ci mai bine minima sumă ce reprezintă costul abonamentului, o folosim în scopuri de cari ne-am putea lipsi, cari nu ne produc nici un venit și nici nu ne apără interesul nostru vital.

Ar fi de dorit ca, inițiatorii asociațiilor funcționarilor administrativi comunali, prin intervenții la autoritățile noastre superioare, să impună tuturor funcționarilor din administrațiile comunale, înscrierea în acele asociații și contribuirea cu sume lunare, din cari contribuțiuni prin presă să ne revindecăm drepturile noastre, dreptul la un tratament mai uman, în comparație cu ceilalți funcționari publici cu aceleași pregătiri și barem drepturile ce le are un servitor de birou sau un grăjdar la instituțiile Statului.

Dacă vom sta cu mâinile în sân, va fi de prisos orice acțiune din partea celor ce au pornit la strângerea și asocierea noastră. Trebuie ca, cu toții indiferent de salariul ce-l primim sau de gradul ce-l avem, începând dela subnotar și până la cel mai nevoiaș scriitoras, să contribuim la susținerea asociațiilor noastre profesionale și să ne abonăm la revistele administrative cari ne apără interesele, căci altcum prin munca ce noi umilii funcționari administrativi ai comunelor, o depunem zi de zi, în folosul Statului, în loc să ne primim la bătrânețe odihna, prețul muncii depusă o viață întreagă pentru obște, vom ajunge pe drumuri, muritori de foame. La părinți sau frați zădarnic ne-am duce să începem la coarnele plugului, căci nu mai este ce ara; puțina avere ce a fost părinții noștri au cheltuit-o cu darea noastră la școli.

Apelez la legiuitorii umanitariști, să aibă în vedere la întocmirea legilor doleanțele celor mai desconsiderați slujbași, dându-ni-se și nouă drepturile prevăzute funcționarilor publici de Legea Statutul Funcționarilor Publici și de a contribui la fondul de pensiuine, reducere pe C. F. R. și indemnitate de chirie.

Nicolae Damian, secretar comunal.

Din riscurile profesiunii.

Unul din multele riscuri profesionale, la care este expus notarul în slujba lui, de toate zilele, este și acela, al autentificării contractelor de învoială, la pășunat pe izlazul comunal.

Da, este un risc și iată pentru ce;

Prin art. 13 din legea, 39 și 40 din regulamentul pentru aplicarea legii pentru organizarea administrației și exploatarea pășunilor, locuitorii sunt datori, să declare la primărie, înainte de 15 Martie, toate vitele

ce dorește a învoi la pășunea comunei. Până la 20 Martie, delegațiunea permanentă comunală — azi ajutorul de primar la sate — va stabili, printr'un proces verbal, cari anume din locuitorii înscriși, urmează a fi admiși la pășune, prin contracte.

Toate contractele, de învoială la pășunat, sau pentru culturi de plante furagere, se semnează de primar și se autenticează de notar, până la 1 Aprilie, a fiecărui an.

Acestea sunt dispozițiunile legale; ce simplu, ce ușor și bine ar fi, dacă s'ar putea executa în litera lor!... Dar realitatea, alta este însă și din această tristă realitate, isvorăște riscul notarului.

În adevăr, acest funcționar așteaptă la primărie, pe săteni, cu imprimatale gata să-le completeze, doar cu numele celor, cari vor să declare vitele de pășune; zadarnic însă, poate să aștepte el mult și bine; sătenii tot nu vor veni.

Abea, după 15 Maiu încolo, când vitele pasc de mult timp pe izlaz, sătenii noștri, încep, o zi patru, mâine unul și așa în fiecare zi, să dea pe la primărie, unde-și trec vitele pe contractele de pășune; cei mai mulți, nevoind nici să audă, de achitarea — cel puțin — a rămășițelor datorate, pe patru sau cinci ani în urmă — de ar pleca odată și guvernul ăsta Doamne!...

Cam pe la 20 Iulie, — dacă nu și mai târziu, — se constată, că tot au mai rămas netrecuți, la contracte, vr'o douăzeci sau treizeci de locuitori, din cei mai... simondicoși, guralivii și dălcăușii, tuturor alegerilor — orice nuanță ar avea echipa guvernului.

Așa-i obiceiul!?

Primarul tace, pentru că altfel, îi fuge pământul de sub picioare.

Sunt și excepții, nu-i vorbă...

Divorțează primăria de el.

Acum caută, tu notar, de stârpește acest obicei!

Trece notarule, numai unul, din cei cari se eschivează, în contract sau doar în debit și pe dată ești reclamat parchetului, pentru fals și poftit la domnul jude instructor.

Nu-i trece, dar atunci, tot rău; obiceiul se... generalizează.

Aplică legea, dă-i în judecată, iarăși rău — te trezești mulat, unde nici prin minte, nu ți-a trecut;

dacă nu de îndată, apoi la viitoarele alegeri, sigur — te paște el creștinul.

La autentificarea contractelor de pășune, care regulă generală, în această materie, se face în prezența tuturor părților contractante; deși tu notar, ai convocat la primărie, pe toți cei trecuți în ele, constai oricând, lipsa a cel puțin o jumătate din numărul lor și ori de câte ori, vei repeta convocarea, rezultatul va fi același.

Nefăcând această autentificare, notarul se expune la pedepse disciplinare, care merg, până la suspendarea din serviciu cu trimiterea în fața comisiei disciplinare, — cunosc un caz autentic.

Dacă face autentificarea, în lipsa unora din cei trecuți în contracte, atunci e și mai rău — săvârșește un fals și atunci, — acei cari pentru a nu achita taxa pășunii, urmăresc distrugerea acestor acte înscriindu-se în fals.

Iată-l deci pe notar între ciocan și nicovală; aplică legea-i rău de el n-o aplică iar tot rău — vorba românului: „mori sau te omor”.

— „Dura lex sed lex” iată adagiul, care a adus latinitatea acum două mii de ani la cucerirea lumii.

Să aplicăm legea, dar cum? — schimbând moravurile de azi.

Numai reformând moravurile, vom executa legea în liniște și cu real folos.

Noi notarii satelor — avocații fără plată — chibzuiți și jieniți, așa cum mai suntem noi. — Cunoaștem legile, ne facem cu prisosință datoria, depunem toată dragostea și sufletul nostru pentru propășirea și prosperitatea gospodăriei rurale și ne doare când vedem că munca noastră e zadarnică.

E zadarnică da, ne împiedică... obiceiurile — moravurile post — belice.

Vasile Botoșineanu-Delabăiceni, notar.

Șefii contabilii din comunele rurale și Notarul.

(Continuare.)

Nădăjduiesc, că cititorii îmi vor ierta întârzierea continuării articolului ce urma să apară în revista No. 8, întârzierea pricinuită de neprimirea revistei No. 7, la această circumscripție, în care a apărut articolul meu.

Această nu schimbă încă, nimic, din valoarea unei însemnări, chiar târziu, dar care cred că va avea același efect.

Am susținut în articolul meu, apărut în revista cu No. 7; că lipsește solidaritatea și uniformizarea dintre colegi.

Cu multă căldură și satisfacție am primit cuvîn-

tele de mare însemnătate ale colegului Dinătriu Toma-Niculeț, care prin scrisoarea sa deschisă așa de valoroasă adresată Dlui redactor al revistei noastre — se asociază și întărește cu multă coeziune afirmațiunile mele.

Da, așa este, colegii trebuie cu toții să lupte pe același tărâm — Național; aici nu este un interes de persoane, sau de pornire, ci este o datorie, de a lupta, pentru adevăr și nedreptate.

Vă rog cu multă insistență Dl. Colegi și cititorii să-mi îngăduiți să mă exprim așa căci nu urmăresc, de cât o dreaptă și justă aplicațiune a unui Legi; așa de bine chibzuită și elaborată de către Marii noștri conducători ai destinului „Țării”.

Dacă prin articolul 58 L. F. L. ce spune clar, că orice plăți nu se pot efectua, de cât cu avizul Șefilor contabili; această mare însemnătate trebuie s'o cinstim cu toții; dacă s'ar respecta nu ar avea de suferit nimenea, ar prospera bieteile comuni, ajuuse într'o stare de plâns, am să mă refer mai jos la câteva întâmplări de toate zilele din trecut și se va vedea că pe alocuri starea comunelor de azi aproape nu s'a schimbat cu nimic.

În anul 1931, eram Notar, dar aveam ca șef al Administrațiunei pe un Domn Diplomat din Elveția, îmi scapă numele unui mare Profesor de psihologie, al cărui elev era acesta; pe atunci erau Comisii Interimare, comunele fiind comasate, câte trei-patru comune de azi, la un loc; erau venituri enorme, 50—70.000 lei după o zi bună de încasări, comunele aveau un casier și câte 3—4 încasatori. Cum credeți că se făceau plățile; cu un șef al Administrațiunei de talia celui de mai sus?

În zilele de Joia și Sâmbătă seara erau zile de plăți. Dnul era sus în vilă, funcționarii fiscali jos; nu lipseam nici eu, așteptam ordine și numai deodată apărea cineva din vilă și întreba pe Dnul Casier, — ce numerar ai — ? ! răspuns: 55.000 lei, bine, chitanța de mână era formulată de Dnul de sus, era semnată, numai cifra lipsea, pe care o complectea numai de cât cu suma respectivă dată de casier și se ridicau toți banii.

Pe urmă nu poate fi mare mirarea, că banii se băgau în toate buzunarele și miile de culoare verzui fălăiau în bătaia vântului, când un Domn încasator se ridica și-i spune: Dle strângeți banii, după care se făceau plăți la funcționari cu aceeași normă.

Vă mărturisese că la închierea anului, nu aveam de cât chitanțe de mână, dar așa de multe, că transformarea în ordonanțe necesita 2-3 săptămâni — cu punerea pe fonduri etc.

Dar nu era așa ușor, de a pune la punct o cassă ajunsă în starea celei de mai sus — vorbă tocmeală — că de ce dela Art. 4 și nu dela Art. 5 — desigur această tocmeală, fiindcă la articolul „4” era fondul ordinar și acest fond era epuizat și deci urma să rămână în suferința ordonanța ori banii erau întrebuințați pentru alte cheltuieli decât unde trebuiau cheltuiți.

Apoi azi numai poate fi cea ce se petrecea în 1931, azi când avem o Lege organică, care pretinde în mod categoric o normă și recomandă destul de clar pe funcționarul, care are competența; așa că orice îndoială trebuie zădărnicită.

Ce se întâmplă însă? Dle Șef al administrațiunei, care este un biet om lipsit de o cunoștință, chiar dacă ar fi unul din cei de mai sus pomeniți; este știut că nu poate cunoaște ceea ce se cere aci, deși nu pot

generaliza totuși sunt oameni, care dacă nu au o pregătire care l'ar face să priceapă, cel puțin se dă convins, dar puțini de tot de aceștia și atunci, mai mult sau mai puțin s'ar putea respecta dispozițiile Legei, dar ce facem cu omul care nu știe, decât că: — sunt omul regimului?

Nu vrea să știe că este anume o formă de îndeplinit pentru plăți și că nu el dă dispoziții despre mâniarea fondurilor, ci alții; toate aceste abateri trebuind înlăturate, prin solidaritate și luptă și numai atunci se va putea ajunge la așa zisa „uniformizare”, dar și pentru aceasta se impune imperios pregătirea elementelor, care s'o facă pe Șefii de administrațiune.

Eu sunt de părere, că pentru promovarea contabilității comunelor rurale se poate face ceva, dar cu condițiunea să lucrăm numai uniform și iată ce cred că ar fi bine de știut: Casierii trebuie să fie cât de des verificați și ținuți din scurt la plăți, iar pentru venituri — obligați a face urmărirea cea mai riguroasă, pentru ca fondurile să fie ori când realizate, astfel ca la 20 a lunii să se poată face plăți regulate și asta s'ar putea, atunci când șeful contabil ar merge cu convingerea sa, până acolo, ca să viziteze pe debitori-personal; spun aceasta pentru că eu am făcut probă deja și cu surprindere am găsit debitori, care n'au fost de ani de zile vizitați de casier și atunci așa se esplică lipsa de încasări. Omul nostru este foarte înțelegător — un rău platnic în același timp, când nu este căutat.

Dar pentru aceasta și casierii trebuie plătiți, — azi sunt plătiți rău (300-500 lei lunar) și o remiză foarte redusă la încasări și iată cauza este bine stabilită, pentru care el nu vizitează cu anii pe debitorii comunelor, căci știind că retribuția îi este prea mică, caută să-și facă la gospodărie de unde nădăjduște în ceva.

Partea cea mai importantă este: a nu se permite plăți pe chitanțe de mână, o excepție poate fi, însă în anumite cazuri de forță majoră, nu după uz, cum se obicinuește în toate cazurile de plăți.

Când la comună este necesară o lucrare, cred că înainte de a începe fie de renovare sau de construcție din nou, să fie supusă aprobării consiliului comunal, când se face din budgetul comunei sau Eforiei, când depinde de izlaz; închierea să fie trimisă Șefului tutelar, care când găsește lucrarea bine venită, pe lângă încuviințarea dată să deie o dispoziție espresă în ceea ce privește cheltuielile sumei și anume: se va începe numai atunci, când toate nevoile mai urgente se vor satisface și când va fi fond disponibil cu numerar suficient în cassă și numai cu avizul espres dat de șeful contabil.

Teodor Halacu.

Organizare — activitate în sânul Asociației.

Prezidiul Asociației generale a Notarilor comunali
din România.

Dos. Nr. 7/935. A. G. N. R.

CIRCULARA Nr. 7 1935.

Tuturor Domnilor Președinți de județe.

La Reședință.

În legătură cu Circulara noastră din 7 Junie a.

c. Nr. 6/935 publicăm mai jos Tabloul tuturor aușșitelor de cotizațiuni și anume:

Cele restante până la finea anului 1933 după cari se va aplica reducerea de 30%, precum și cele din 1935 și 1935 după cari nu se aplică reducerea, ci urmează a se plăti în întregime.

Notăm că în tablou nu s'a aplicat reducerea, ci e arătată suma întreagă, urmând ca reducerea să se aplice la achitare.

T A B L O U

despre debitele restante și curente a taxelor de membru față de „Asociația generală a notarilor comunali din România”.

SITUAȚIA LA 1. IULIE 1935.

No.	Numele Județului (filiala)	Suma res- tantă până la 31/XII. 1933	Debitul pe 1934	Debitul pe 1935	Total	Achitări dela 1/I. 1934 până la 1/VII-1935	Rămâne de achitat
1	Alba	10.000.—	10.000.—	12.600.—	32.600.—	17.000.—	15.600.—
2	Arad	126.189.—	22.800.—	22.600.—	141.589.—	13.795.—	157.794.—
3	Bihor	39.200.—	29.200.—	28.200.—	96.600.—	31.080.—	65.520.—
4	Brașov	20.800.—	7.200.—	7.400.—	35.400.—	28.000.—	7.400.—
5	Caraș	43.485.—	10.100.—	10.400.—	63.985.—	26.500.—	37.485.—
6	Ciuc	35.594.—	8.800.—	9.200.—	53.594.—	17.203.—	36.391.—
7	Cluj	52.550.—	11.400.—	11.200.—	75.150.—	—	75.150.—
8	Făgăraș	23.400.—	10.000.—	9.200.—	42.600.—	10.000.—	32.600.—
9	Hunedoara	76.451.—	18.200.—	16.400.—	111.051.—	5.000.—	106.051.—
10	Maramureș	22.792.—	4.800.—	5.400.—	32.992.—	4.000.—	28.992.—
11	Mureș	79.100.—	16.000.—	15.600.—	110.700.—	31.060.—	79.640.—
12	Năsăud	64.004.—	10.600.—	10.200.—	84.804.—	—	84.804.—
13	Odorheiu	50.443.—	8.600.—	9.800.—	68.843.—	9.409.—	59.434.—
14	Sălaj	—	20.600.—	19.400.—	40.000.—	20.400.—	19.600.—
15	Satu-mare	12.726.—	14.200.—	14.800.—	41.726.—	26.000.—	15.726.—
16	Severin	51.270.—	13.600.—	12.800.—	77.670.—	—	77.670.—
17	Sibiu	50.800.—	15.200.—	15.200.—	81.200.—	200.—	81.000.—
18	Someș	47.200.—	12.800.—	12.800.—	72.800.—	—	72.800.—
19	Târnava-Mare	42.980.—	15.400.—	15.600.—	73.980.—	37.247.—	36.733.—
20	Târnava-Mică	9.300.—	12.400.—	12.400.—	34.100.—	21.700.—	12.400.—
21	Timiș-Torontal	130.820.—	29.200.—	35.400.—	195.420.—	170.884.—	24.536.—
22	Treiscaune	2.600.—	9.600.—	11.200.—	23.400.—	12.200.—	11.200.—
23	Turda	23.100.—	6.800.—	9.200.—	39.100.—	—	39.100.—
24	Dâmbovița	28.000.—	28.000.—	28.000.—	84.000.—	20.622.—	63.378.—
25	Constanța	80.000.—	16.000.—	16.000.—	112.000.—	6.802.— (comutat din 1929)	105.198.—
26	Caliacra	—	6.600.—	6.600.—	13.200.—	3.000.—	10.200.—
Total general:		1,122.804.—	368.100.—	377.600.—	1,864.504.—	512.102.—	1,356.402.—

Pentru a nu se produce incurcăli sau aplicarea greșită a reducerii, înem să amintim că toate plățile făcute până la 1 Iulie 1935 se compută în primul loc în rămășița anului 1933 și reducerea de 30% se aplică numai la eventuala diferență dintre debitul la finea anului 1933 și plata făcută până la 1 Iulie 1935, iar anii 1934, 1935 se plătesc integral fără nici o reducere.

La organizațiile din Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina neavând numărul notarilor din fiecare județ, nu am putut arăta debitul; spre orientare comunicăm acestor organizații, că urmează a achita de la data organizării anual câte 200 Lei de fiecare notar, totodată-i rugăm să ne trimită tabloul nominal a notarilor din județ, cu numele, localitatea, plasa și de când funcționează.

Publicăm acest tablou ca să poată fi văzut de toți colegii, în spreanță că în fiecare județ se va afla un mănunchiu de oameni, cari își dau seama de situație și vor aprinde schintea datorinței în sufletele celor nepăsători, cari așteaptă ca salvarea să le vină de sus.

Pentru eventualele rectificări sau observări asupra plăților făcute să se adreseze fiecare casierului Fondului general Joan Hajdeu, notar Cociubă-Mare, posta Tinca județul Bihor., fiindcă toate Conturile, rolurile sunt la Dânsul și noi nu suntem în măsură a da nici o informație, deci pentru a fi cruțat de corespondență inutilă să se purcedă în acest fel.

Jibou, la 14 Iulie 1935.

(ss) Alexandru Comșia, președinte.

Prezidiul Asociației Generale a Notarilor comunali din România.

APEL CĂTRE DOMNII NOTARI COMUNALI.

Am cunoștință că foarte mulți dintre Colegi au comandat: „Dicționarul Enciclopedic Administrativ” al Domnului Primprețor Gavril Ursu, și sunt sigur că l-au și citit și au rămas pe deplin satisfăcuți și edificați în multe chestiuni, de cari poate înainte nu aveau cunoștință.

Accastă lucrare migăloasă e apreciată de însuși Domnul Primministru al Țării, de Domnul Ministru Nistor, de marele savant Dl. Jorga, precum și de Domnii Profesori Andrei Rădulescu, Dr. Vașer Moldovan și alții, ba e recomandată Domnilor Prefecți de chiar Ministerul de Interne, ca o lucrare de o mare importanță administrativă, care la noi în Țară până în prezent a lipsit.

Autorul acestei lucrări timp de șase ani a cheltuit energia, munca, ba chiar și avere întreagă, care se urecă la Un milion unasută de mii Lei, astfel că

fiecare exemplar gata costă cheltuială de 340 Lei.

Noi cei din administrație, aglomerați peste măsură cu lucrări de biuro, știm mai bine să apreciem munca extraordinară ce a trebuit să depună în timpul liber, pentru a îmbogăți administrația țării cu o atare lucrare, de aceea avem o datorință să prajinim pe acest om din tagma noastră, ca munca — folositoare — să și-o poată valoriza.

Fac apel la frații colegi și-i rog, să binevoiască a sprijini pe acest om de administrație, comandând și achitând câte un exemplar pentru notariatul lor, căci prin aceasta ajută pe un bun colaborator al lor și se ajută pe ei însuși.

Cuvântul meu, — cred, — va fi ascultat și apreciat după importanța lui.

Jibou, la 31 August 1935.

Alexandru Comșia, președinte.

**Asociația Notarilor Comunali din România.
Filiala Satu-Mare.**

Nr. 73-1935.

CONVOCARE.

În conformitate cu dispozițiunile art. 25-32 din Statutul de organizare a Asociației Notarilor Comunali din România și în conformitate cu hotărârea consiliului de administrație a Filialei Satu-Mare, avem onoarea a convoca pe Domnii membri ai asociației la

Adunarea Generală Ordinară

care se va ține în ziua de 22 Septembrie 1935, ora 10 a. m. în sala festivă a băilor din comuna Bixad, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, prezentarea și salutarea oaspeților.
2. Cetirea apelului nominal.
3. Raportul anual al președintelui despre activitatea asociației dela ultima adunare generală.
4. Aprobarea contului de gestiune pe anul 1934-35.
5. Aprobarea bugetului pe anul 1935-36.
6. Conferință în materie de stare civilă a Dlui Gheorghe Pop.
7. Înființarea unei tipografii comunale.
8. Propuneri.
9. Închiderea adunării.

Sedințele consiliului de administrație și a diferitelor comisii alese din sânul Filialei județene se vor ține în ziua de 21 Septembrie 1935 oara 10 a. m. tot în localul susnumit.

În vederea importanței chestiunilor puse la or-

dinea zilei, se reclamă prezența fiecărui membru. Cei absenți fără justificare acceptabilă, vor fi amenințați și considerați drept dușmani ai corporațiunii noastre.

Colegii cari au lucrări sau propuneri de prezentat adunării generale, sunt obligați a le anunța și preda prezidiului până în seara zilei de 20 Septembrie a. c., căci contrar nu se vor lua în considerare.

După adunarea generală, va avea loc o masă comună, la care sunt obligați a lua parte toți membrii asociației și după puțină cu familiile lor.

În seara zilei de 22 Septembrie a. c. va avea loc o convenire colegială tot în sala festivă a băilor, la care deasemenea sunteți invitați a lua parte împreună cu St. Dv. familie.

Conform convenției făcută cu proprietarul băilor, atât la masă, cât și la camere, Veți fi serviți cu prețuri modeste. Tariful se poate privi la prezidiu și secretariat.

Orice informațiuni se pot obține la prezidiu.

Satu-Mare, la 6 Septembrie 1935.

Președinte :

Secretar general :

AUREL BRETAN.

MIHAI SARCA.

CONVOCARE

Tuturor funcționarilor comunali rurali din Ardeal și Banat, subnotari, impiegați, secretari, etc.

Situația neclară și nestabilă în care sunt ținuți funcționarii comunelor rurale, precum și faptul că ne aflăm în fața unor reforme administrative, schimbarea Statutului funcționarilor publici și alte legi organice funcționărești, ne obligă să ne interesăm de soarta ce ni se va creia, să cerem dreptul nostru la viață în condițiunile demne de un funcționar ce îndeplinește un serviciu public de mare importanță.

Până în prezent situația noastră materială și în special morală e într'un stare lamentabilă. Suntem scoși din Statut. Funcțiunea noastră prin nici o lege nu este reglementată, salarizarea se face fără nici un criteriu, iar numirea e la discreția unui consiliu nepriceput și nedemn de a face o selecționare, sau erarhizare a valorilor oricât de mici.

Nu avem nici o situație juridică. Definitivarea, stabilitatea, reducerea pe C. F. R., dreptul la pensie, toate drepturile unui funcționar public nouă ne sunt luate. Până și cântăreții bisericesti și șoferii autorităților sunt funcționari publici cu drepturi, numai noi nu, deși cu toții avem pregătiri incomparabile față de ale acestora.

Suntem în număr de aproximativ 12000 funcționari, cari îndeplinim funcție publică, cari îndurăm

aceeași mizerie și cari acum într'un singur glas să pretindem să ni se facă dreptate.

În toamna aceasta Onor. Guvern intenționează modificarea Statutului funcționarilor publici. Se va vota legea administrativă, simplificarea aparatului de Stat, erarhizarea funcțiunilor etc., cari toate codifică situația funcționarilor. Or noi ne fiind funcționari publici, nu vom beneficia de nici una.

În acest scop neapărat trebuie să ne unim forțele, să ne constituim în asociațiune profesională, să ne impunem ca elemente de valoare și utile administrațiunii, pentruca toate modificările din toamnă să ne găsească pregătiți în crâncena luptă pentru existență.

Pentru aceasta **toți funcționarii comunali rurali din Ardeal și Banat și toate ținuturile de dincoace de Carpați sunt rugați a lua parte la CONGRESUL GENERAL** al lor ce se va ține în Cluj în ziua de **29 Septembrie 1935, ora 10**, în sala Prefecturii Cluj, cu următorul

Program :

1. Deschiderea congresului.
2. Constituirea și votarea Statutului.
3. Alegerea Comitetului de conducere.
4. Situația funcț. comunali și noile proiecte de modificări.
5. Salarizarea.
6. Pensionarea.
7. Diferite.

Domnii cari intenționează a intra în comitetul de conducere, sunt rugați a-și aduce cu dânsii certificatul de naționalitate, fără de care nu ne putem înscrie ca persoană juridică.

Considerați seriozitatea momentului și faptul că dacă nici acum nu vom intra în Statut, întreaga noastră generație va fi nenorocită.

Veniți cu toții la congres, căci prin solidaritate și jertfă, vom învinge.

Tg. Mureș, la 12 Sept. 1935.

Victor Măteș, s. notar.

Iedu, jud. Mureș.

Curierul Administrativ.

Sedința Consiliului Asociație Generale Notarilor Comunali filiala Arad.

În 31 Aug. a. c. la ora 10, a avut loc în sala de sedință o primăriei Aradul-Nou, sedința Consiliului Asociației Notarilor comunali din jud. Arad, convocată de dl. Președinte Al. Rațiu.

La acest consiliu au fost d-nii: Popa Gheorghe, v. președinte, P. Popoviciu, secretar gen., Cornea Lucian casier, Olariu P., Mager Aurel, I. Sasu, I.

Buda, Peia N. Ardelean, I. Ursulescu, Ig. Iercan Mircea și Popa I. membri.

Dl. Președinte, Al. Rațiu, declarând ședința de deschisă, constată numărul și cetește procesul verbal din ședința anterioară, care se aprobă cu unanimitate.

Apoi se trece la următoarea ordine de zi:

1. Inițierea fondului de ajutoare, pentru caz de moarte, al notarilor.

2. Inițierea fondului pentru „Cassa Notarilor.”

Dl. Al. Rațiu, demonstrând necesitatea înființării, acestui fond, care în alte județe a luat deja ființă solicită membrilor consiliului să se consulte și să se pronunțe asupra acestui punct.

Dl. **Ioachim Sasu**, luând cuvântul, declară este de părere, după cum a susținut și în adunarea generală, ca Consiliul să fie preocupat, în prima linie de inițierea unei bănci a notarilor comunali și nu de ajutor pentru înmormântare; iar aceasta să dea împrumuturi pe termen scurt notarilor nevoiași.

Dl. **Al. Rațiu**, după ce lămurește că adunarea generală a dat mandatul limitat, pentru inițierea fondului de înmormântare, nu rămâne decât desemnarea membrilor în comisia, care urmează să studieze și să propună în proxima ședința un regulament, în baza căruia să ia ființă acest fond.

În ce privește inițierea unei bănci a notarilor comunali, este de aceeași părere cu dl. Sasu, are însă în vedere faptul, că notarii comunali, membrii ai „Asociației” au mari restanțe de taxe de membru, cari să ridică lunar din salariul lor, și cum banca ar trebui să ia ființă pe baza societară de acții cu participațiuni, a cărei valoare nu poate fi mai mică de 1000 lei, ar însemna o nouă sarcină pentru notarul comunal, ceea ce el nu ar mai putea suporta.

Susține ideea, care însă se va pune în practică numai în anul viitor, după ce toți membrii s’au pus la curent cu taxele de membru.

Asupra inițierii băncii, de altfel, adunarea generală este chemată de a se hotărâ.

Apoi dl. Președinte propune ca în comisia pentru alcătuirea regulamentului de funcționare și felul cum să se distribuie ajutoarele de înmormântare, să fie numiți de drept președintele, iar ca membri să fie aleși d-nii

Cornea Lucian,
Ardelean Ioan și
Mager Aurel.

Ceia ce consiliul primește cu unanimitate.

Fondul pentru „Cassa Notarilor”

Se trece la al doilea punct din ordinea de zi, dl. președinte arată, că adunarea generală a dat mandat precis consiliului în baza căruia azi, urmează să se discute.

1. Fondul Casei Notarilor;

2. Inițierea unei comisii, care va redacta un regulament de funcționare;

3. lansarea unui apel către toți colegii, pentru a interveni ca consiliile comunale să aprobe prin deschidere de credite extraordinare o anumită sumă pentru acest scop;

4. apoi să se convoace adunarea generală pentru a aproba aceste regulamente și a dispune de plasarea sumelor încasate.

În aceasta ordine s’a hotărât să se comunice cu dnii șefi de plasă, care vor insista pentru a se lua în bugetele comunale sumele respective, arătând măretul scop urmărit de asociațiune cu inițierea, Casei Notarilor.

Apoi să alege al 2-le comitet de redactarea regulamentului pentru „Casa Notarilor”, în care au fost aleși, pe lângă președinte și secretar gen. D-nii

Iercan Mircea,
Popa Gheorghe și
Ardelean Ioan.

În legătură cu „Casa Notarilor” dl. **Mager Aurel** propune ca aceasta să poarte numele regretatului coleg **Gheorghe Ionescu**, fost notar în Ciuci, care a suferit martirajul unirei.

Ceia ce Consiliul a aprobat.

Și fiindcă la sfârșitul acestei luni se va ridica crucea comemorativă a martirului Notar, pe mormântul care se află aici, în Arad, vom reveni.

În chestiunea asociației subnotarilor și funcționarilor adm. rural

La diferite propuneri, dl. I. Sasu desaproabă organizarea în asociație separată a notarilor fără posturi ce a luat ființă aici în Arad, arătând că aceasta organizare slăbește forțele asociației Notarilor comunali.

Crede că aceștia ar face mai bine dacă s’ar înscrie ca membri în Asociațiunea Notarilor comunali.

Dl. Președinte arată că această idee n’a pornit din Aradul-Nou, ci ea este pronită din jud. Bihor, de către dl. **Dimitri I. Isaiu**, care a pornit o acțiune, pentru revindicarea drepturilor lor lezate, și nesocotite prin noul proiect de lege administrativă.

Arată că, cu ocaziunea constituirei „Asociației subnotarilor și funcționarilor administrativi rurali” la care a asistat, a făcut apel, ca demersurile ce se vor face să se facă mână în mână cu „Asociația Notarilor” sprijinindu-se reciproc.

De altfel, Statutele asociației, prevede anumite condiții, arătând cine poate fi membru al asociației notarilor comunali dela care nu se poate abate nimeni.

Consiliul luând la cunoștință, ședința se ridică.

D A R E A

de seamă a ședinței de constituirea filialei Brăila a asociației generale a notarilor comunali din România, ce a avut loc în locul Prefecurei Brăila, în ziua de 5 August 1935.

În urma inițiativei D-lui Ioan R. Chiru notarul comunei Filipești, notarii județului Brăila, au fost convocați cu ordinul Prefecturei No. 6155/935, pentru azi 5 August 1935, orele 10 dimineața, în sala de recepție a Prefecturei, spre a proceda la constituirea filialei județului Brăila, a asociației generale a notarilor comunali din România.

Din numărul total de 81 notari din acest județ fiind prezenți 62 notari, se constituie biroul den: Șerban Oncescu, președinte de vârstă.

Iau parte la ședință D-nii: Sabiniu Meroșanu, directorul prefecturei, Gheorghe D. Moisescu și Scarlat Pârvulescu primpretori, precum și funcționarii Prefecturei în frunte cu D-l Gh. Teodorescu, șeful birourului personalului.

Se dă cuvântul D-lui Sabiniu Meroșanu, care salută pe notari în numele D-lui Eugen Stănescu, prefectul județului, care fiind reținut de interese superioare de stat, nu poate lua parte la această constituire.

Asigură atât din partea D-sale cât și a D-lui Prefect, toată sollicitudinea pentru clasa notarilor.

Dându-se cuvântul D-lui Ioan R. Chiru Filipești, acesta citește telegrama primită din partea D-lui Alex. Comșia, Președintele asociației generale a notarilor comunali din România, care regretă că nu poate participa la această sărbătoare a notarilor Brăileni.

Salută prezența în rândurile notarilor a D-lor Sabiniu Meroșanu, directorul Prefecturei, Gh. D. Moisescu și Scarlat Pârvulescu primpretori, cum și prezența reprezentantului presei D-l Radu Voiculescu ziarist din localitate.

Aduce mulțumiri D-lui Eugen Stănescu, prefectul județului, pentru tot sprijinul atât moral cât și material acordat notarului Brăilean, dela venirea D-sale, în conducerea acestui județ.

Vorbitorul spune, că în baza dreptului de asociere, conferit de legea și regulamentul statutului funcționarului publici, în anul 1924, împreună cu colegul Șerban Constantinescu Joseni, azi decedat și cu alți colegi din țară dornici de progresul administrației rurale, cum și pentru ridicarea morală și materială a notarilor comunali din Vechiul Regat și Basarabia, au pus bazele Asociației Generale a notari-

lor comunali din Vechiul Regat și Basarabia, cu sediul în Joseni Buzău.

Datorită luptei acestei asociații, și în special luptei pusă în serviciul acestei cauze de regretatul Șerban Constantinescu Joseni, care punându-și în risc sănătatea și punga sa, prin legea din 1925 parte din dezideratele corpului de notari, au fost realizate, pentru care veșnic notarii îi vor fi recunoscători, în special notarii Brăileni de unde i-s'a tras moartea, deoarece fără a ține seamă de sănătatea sa destul de sdruncinată, nu a prețuit și a venit la Filipești în zilele de 6 și 7 Ianuarie 1935, pentru a se pune și aici bazele constituirea filialei Brăila.

Această asociație, cu toată nepăsarea colegilor, a putut să-și îndeplinească misiunea sa, până în Decembrie 1927, când a fuzionat cu Uniunea notarilor Ardejeni.

Alături de conducătorii Uniunii, unde notarii Vechiului Regat erau reprezentați, prin regretatul Șerban Constantinescu Joseni, D-sa și alți trei colegi, au căutat a solicita forurilor superioare, soluționarea doleanțelor corpului de notari, în special doleanțele celor din Vechiul Regat.

Uniunea generală în ședința adunării din 22 Maiu 1934, procedând la reorganizare, s'a transformat în asociație generală a Notarilor Comunali din România, înregistrată sub No. 3709/934 la Tribunalul Ilfov, secția civilă, în urma aprobării dată de Ministerele de Interne și Muncă.

Citește Statutele Asociației generale în special dispozițiunile cu privire la funcționarea filialelor și propune adunării constituirea filialei Brăila, care în unanimitate e aprobată.

Se procedează la alegerea conducerei asociației și adunarea în unanimitate, alege prin aclamațiuni pe:

Președinte activ: Ioan R. Chiru Filipești.

Vice-Președinți: Gheorghe Popa-Janca și C. Rădulescu-Silistraru.

Membri în consiliul de administrație: Vlad Hanu-Mircea Vodă, Zamfir Danciu-Rânnicelul, Aurel Mateescu-Scorțarul-nou, Șerban Oncescu-Movila Miresei, Gheorghe Persoiu-Nedeleu-Chercea, Gheorghe Simion Brăilița, Neagu Turtoiu-Insurăței, Jordan

Patrașcu-Vadeni, Neagu Mănăila-Romanu și Petre Ștefănescu-General Poștașu.

Cenzori: Gheorghe Munteanu-Cioara Radu Negru, Traian Jipa-Lacu-Sărat și Gheorghe Mocanu-Latinu.

Cenzori supleanți: Dumitru Dumitru-Spiru-Haret, Teodor Nicolaescu-Colțea și Urse Gereca-Viziru.

Se fixează ca taxă de înscriere câte 50 lei odată pentru toldeauna ce s'a și vărsat acum la constituire, iar ca cotizații câte 20 lei lunar, vărsați trimestrial, cotizații ce vor fi reținute la începutul fiecărui trimestru prin statul de plata salariului.

Din cotizații se vor depune câte 50 lei de fiecare membru Asociației Generale, iar restul rămânând în folosul filialei.

Se alege ca secretar al filialei Vlad Hanu-Mircea voda, iar casier D-I Gheorghe Teodorescu, șeful biroului personalului din Prefectura Brăila.

D-I Ioan Chiru, președinte, propune ca recunoștință pentru sprijinul acordat notarilor Brăileni, ca președinte de onoare pe D-I Eugen Stănescu, prefectul județului, iar ca membri de onoare pe D-nii: Sabiniu Meroșanu, directorul Prefecturii, Neculai Mu-

șat, Gheorghe D. Moisescu, Gheorghe Popescu, Scarlat Pârvișescu și C. Arapu primpretori, Șerban Răducanu, Ghilă Duchiaide, Ionel Marinescu, Colonel Teianu, foști prefecți ai județului.

D-I Sabiniu Meroșanu, directorul Prefecturii, mulțumește pentru onoarea ce i-se face de a fi ales membru de onoare, rugând pe notari a lucra în mod activ în chestiunea pentru care au fost convocați și să nu se mărginească numai la întocmirea de procese verbale.

S'au expediat telegrame, prin care notarii încredințează pe D-nii Ministru de Interne Inculeț, Stelian Popescu, președintele ligei antirevizioniste și Președintele asociației generale Comșia, de tot devotamentul lor.

Terminându-se chestiunea pentru care notarii au fost convocați, se declară ședința închisă, după care întreagă asistență se fotografiază în grup.

În urmă a avut loc în restaurantul „Matache“ o masă colegială, în care s'au manifestat pentru Rege, Ministrul de Interne Inculeț, Eugen Stănescu, prefectul județului, Presă etc.

Asistent.

Din activitatea Asociației Notarilor din jud. Cahul.

No. 44/935. 4 August.

STIMATE COLEG,

În legătură cu activitatea Reuniunii și dezideratele membrilor săi, cu onoare vă expunem cele ce urmează :

I. Această Reuniune fiind filiala Asociației Generale a Notarilor din România este obligată să adopte și să respecte întocmai statutul respectiv, prin care se prevede pentru fiecare Notar ca membru activ, o cotizațiune de 100 lei anual și o taxă de înscriere de 20 lei, așa fiind, urmează ca fiecare coleg să achite taxa de înscriere și diferența din cotizație de 16 lei anual, întru cât restul se reține din salariu de către Prefectură conf. statutului Reuniunii.

Prin această contribuim la forțele pentru apărarea drepturilor noastre de care datorie trebuie să fim cu toții conștienți și să nu ne lăsăm în nădejdea celorlalți colegi, iar singur să ne eschivăm.

II. Referitor la stabilitate, am cerut să se acorde această Colegului Vrabie, Notarul Comunei Carbalia, care îndeplinește condițiunile și stagiul cerut de lege, la care Prefectura cu ordinul No 7504/935 ne răspunde că, nu poate satisface cererea numitului Notar, întrucât Ministerul de Interne cu ordinul No.

8442/935 a interzis orice definitivare de Notari pe motivul, că mulți din ei nu întrunesc condițiunile cerute de art. 178 din legea Pt. O. A. L. și până în prezent n'a revenit asupra acestui ordin.

Fără de aceasta am făcut demersuri la Asociația Generală, cerând a interveni la Minister, pentru a se reveni asupra acestei dispozițiuni, tratând trista situație a colegilor în preajma noii legi administrative.

III. S'a cerut în baza hotărârei adunării Generale fixarea modestei taxe pentru petițiuni, care Prefectura nu o poate aproba pe motiv, că afară de art. 179 din legea de O. A. L. care dă posibilitatea să încaseze aceste taxe cu o prealabilă aprobare, alte instrucțiuni și ordine superioare în această privință nu sunt, afară de aceasta este criza și seceta.

Cu toate acestea am făcut demersuri la Asociația Generală pentru a se interveni să ni-se aprobe încasarea acestei taxe de la locuitorii cu mijloace.

4. Cu adâncă durere s'a constatat mișcarea între Notari, pentru care am protestat printr'un articol publicat în ziarul „Vocea Cahulului” No. 6, de aceea sunteți rugați să sprijiniți acest ziar, care ne dă cel mai larg concurs. În această privință am vorbit cu Domnul Director Beraru, care mi-a răspuns, că a

fost nevoit să ia astfel de măsuri pentru a nu-i deferi Comisiunii de disciplină, cerând punctualitate în serviciu. Asociația și de rândul acesta a cerut Uniunii Generale să facă cuvenitele intervenții ca transferările să nu se facă decât pentru cazuri excepționale și numai cu avizul Ministerului.

V. Este o datorie sfântă ca fiecare Comună să se aboneze la Revista „Administrația Română”, pentru care Asociația Generală ne-a cerut Numele Comunelor Notariale. Vă rugăm deci, a se face ultimele sacrificii pentru acest abonament al revistei, care ne apără interesele profesionale. Suma de 300 lei se va expedia neîntârziat pe adresa: Remus Ania, notar, Fratelia (lângă Timișoara), de rezultat ni-se va comunica.

VI. Colegii, care doresc să se înscrie ca membri la Cassa Fondurilor speciale, care oferă mari avantajii. — A se vedea ordinul Prefecturii No. 5168/935, care urma să se fie trimis de Preturi Comunelor.

Ca exemplu: Domnul Gherman, Secretarul Plășei „Traian”, înscris nu de mult, a putut primi un împrumut de 7000 lei, la fel și Domnul G. Mustață a primit suma de lei 3000.

VII. În vederea Congresului General fiind nevoie să reprezentăm Asociația, având un drapel bun, ca-

re urmează să fie confecționat în fir și care ar costa minimum 4000 lei și întrucât bugetul este foarte comprimat, vă rugăm să nu vă scumpiți și să consimțiți a contribui cu câte 80 lei, care se vor expedia pe adresa Casierului Manea, Comuna Albota, pentru a putea pregăti din vreme acest drapel, pentru a nu fi în urma altor Județe.

VIII. S'au făcut intervențiuni pentru a se prevedea în Bugetele Comunelor indemnizațiunile pentru care s'a deliberat în ultima ședință a Adunării Generale, în care scop am obținut promisiunea că se vor acorda asemenea drepturi cu toată buna voință, în limitele fondurilor Comunale.

IX. S'a comandat insigna prevăzută în statut, pe care vă rugăm a o achita la primire.

X. Ca încheiere, facem un călduros apel la solidăritate și unire ce trebuie să existe în sânul acestei organizațiuni, căci numai astfel vom putea scăpa de doleanțele, care ne apasă și din umbra uitărei, rupând lanțul influențelor fluctuațiunilor politicianizmului distrugător al organismului corpului Notarial și să nu dezarmăm în fața nedreptăților. Am observat oarecare indiferență și indolență din partea unor colegi, de aceea sunt rugați cu toții a răspunde chemării ce au.

V. Mătișef, președinte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jurisprudență.

Cunoașterea limbii române e obligatorie pentru toți salariații statului.

Cum și în rândurile notarilor s'a vorbit mult de această importantă chestie, dăm mai jos o jurisprudență statuată la noi în Țară.

Înalta Curte de Casație s. III-sub prezidenția d-lui consilier Crăciunescu-fiind sesizată anume cu judecarea recursului făcut de D. Strobl contra deciziei ministerului finanțelor prin care a fost înlăturat din funcție (pe baza referatului inspectoratului de resort) pe motiv că nu stăpânește limba țării a fost pusă în prezența a două chestiuni de drept:

1) Dacă rigorile legii se aplică, deopotrivă, și funcționarilor publici nestabili și celor stabili?

2) și dacă, în orice caz, constatarea faptului — dacă un funcționar cunoaște sau nu limba oficială — e lăsată în seama șefului autorității sau trebuie verificată de o comisiune specială?

Înalta Curte a fixat, de astă dată, următoarele

precizări jurisprudențiale:

Cunoașterea limbii oficiale se cere în mod imperios dela toți funcționarii publici indiferent dacă sunt definitivi sau stabili.

Constatarea faptului dacă un funcționar cunoaște sau nu limba oficială nu-i lăsată la libera apreciere a șefului autorității, căci art. 31 din reg. statutului funcționarilor publici prevede examen de cunoașterea limbii oficiale.

Considerente:

Având în vedere că art. 31 din regulamentul legii pentru Statut prevede că fiecare funcționar public care se găsea în serviciu la data publicării regulamentului va fi supus în cursul anului 1924 la un examen de limba română, — iar cel ce nu va reuși va fi îndepărtat din serviciu.

Că din textul clar și precis al citatului regulament rezultă în mod neîndoios că cunoașterea limbii oficiale se cere în mod imperios pentru toți funcționarii publici, indiferent dacă sunt definitivi sau stabili.

Că însă constatarea faptului că un funcționar cunoaște sau nu limba Statului, nu e lăsată la libera apreciere a șefului autorității căci — după cum s'a arătat — însuși regulamentul sus citat prevede că funcționarii aflați în serviciu la data publicării lui vor fi supuși în cursul anului 1924 la un examen de cunoaștere a limbii oficiale, spre a se curma astfel, orice posibilitate de abuz.

Că astfel fiind și întrucât în speță este constatat că reclamantul nu a fost chemat și nu a fost supus unui asemenea examen nu poate fi considerat ca rezultatul unui examen de cunoaștere a limbii române — în atare situațiune, numai prin exces de putere și violare a textului art. 31. Curtea de apel a hotărât că actul administrativ de autoritate, — prin care reclamantul a fost pus în disponibilitate, pentru cunoașterea limbii oficiale a Statului, este adus în conformitate cu legea.

Că dar motivul II de casare fiind întemeiat; recursul urmează a se admite.

Intrebări—Răspunsuri.

1. Suntem o comună de șes, care are în hotarul ei aproape 4000 jug. viie.

Rog să-mi răspundeți, că afară de taxa comună pentru paza viilor nu putem impune viile resp. produsul lor (must, vin, rachiu) și cu alt soi de taxă.

Aceasta — pe deoparte, — pentru a majora veniturile comunei, — pe de alta, — pentru a îngreuna cumpărarea astorfel de produse din alte localități de către comercianții de vinuri și cârciumari.

Adecă, dorința generală e, ca să se impună cu taxe mai escesive, produsele intrate în comună prin cumpărare făcută din alte localități, iar produsul locuitorilor comunei să fie scutit de astfel de taxe.

Răspuns la întrebarea de sus ne dă Comitetul Central de Revizuire prin avizul, pe care-l redăm în întregime.

Copie depe avizul Nr. 9/934 Dos. 6 al Comitetului Central de Revizuire, Secțiuni Unite, — din ședința plenară dela 28 Martie 1934.

Președinția d-lui C. Georgescu-Vâlcea, Prim Președinte.

Membrii prezenți d-nii: Gh. Minea-Popescu, Președintele s. II.

M. Văraru, G. Georgian, Al. Grigorescu, P. Moldoaia, N. Stan Emanuel, T. Marinescu, I. Stângaciu, Consilieri.

Raportor d-l Al. Teuss, Prim-Referent.

La ordinii zilei darea avizului cerut de Ministerul de Interne Dir. Ad-ției Locale, cu adresa Nr. 3630 din 3 Martie 1934 înreg. sub Nr. 521 din 5 Martie 1934 cu privire la chestiunea de sus și dacă, prin legea pentru organizarea finanțelor locale din 13 Aprilie 1933 și anume prin tabloul de impozite și taxe comunale (punctul 14) anexat la acea lege au fost sau nu modificate dispozițiunile art. 102 din legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație din 22 Apr. 1932.

Comitetul asupra chestiunilor depuse spre aviz :

Având în vedere că art. 102 din legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație aflat sub textul VI. Dispozițiuni speciale din acea lege are următorul cuprins :

Asupra băuturilor spirtoase monopolizate sau nemonopolizate, nu se poate înființa în viitor nici o altă dare locală sau specială și nicio altă taxă, decât numai modificând legea de față.

Având în vedere că, potrivit art. 24 din legea pentru organizarea finanțelor locale din 13 Aprilie 1933, comunele rurale și urbane vor putea înființa impozite și taxe pentru acoperirea cheltuelilor lor, în limitele stabilite în tabloul anexat la acea lege, pe cale de regulament aprobat de autoritățile tutelare competente și că, potrivit art. 78 punctul 5 din aceeași lege, sunt și rămân abrogate orice dispozițiuni contrarii din legi și regulamente.

Având în vedere că, potrivit punctului 14 din tabloul de impozite comunale anexat legii pentru organizarea finanțelor locale, comunele sunt în drept conf. art. 24 suscitată din această lege să înființeze taxă advalorem de maximum 0.20% asupra mărfurilor introduse în raza comunei de comercianți și industriași prin calea ferată, poștă și cu camioanele precum și asupra celor scoase din depozitele din raza comunei.

Că față de aceste noi dispozițiuni din legea pentru organizarea finanțelor locale care este de dată mai recentă, urmează a se examina chestiunea de drept de a se ști dacă dispozițiunile cuprinse în art. 102 din legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație au fost sau nu abrogate.

Considerând că legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație este o lege specială care în privința impozitelor și taxelor la care sunt supuse băuturile spirtoase — conține dispozițiuni speciale și exprese și care prin art. 102 stabilește că în afară de taxele și impozitele prevăzute prin ea, nu se pot înființa în viitor nici o altă taxă, decât numai modificând acea lege.

Considerând pe de altă parte că legea pentru organizarea finanțelor locale este o lege cu caracter ge-

neral, care reglementează întreaga materie referitoare la administrarea averii și la gestiunea finanțelor comunelor și județelor.

Că ceva mai mult, la punctul 14 din tabloul de impozite comunale se prevede, că taxa advalorem se va înființa și percepe asupra mărfurilor introduse în raza comunei fără a se enumăra cari sunt mărfurile supuse acestei taxe și fără a se specifica în mod expres că și băuturile spirtoase pot fi supuse acestui regim.

Că deci și această dispoziție legală are un caracter cu totul general.

Că astfel fiind și întrucât principalul este că o dispozițiune dintr'o lege generală nu abrogă și nici nu derogă dela dispozițiunile unei legi speciale decât dacă conține dispozițiuni abrogatorii sau contrarii exprese urmează a se constata că băuturile spirtoase nu pot fi impuse pe baza legii finanțelor locale, la impozitul denumit taxă advalorem.

Pentru aceste motive în virtutea legii emite următorul aviz :

Prin legea pentru organizarea finanțelor locale din 13 Aprilie 1933 și anume prin tabloul de impozite și taxe comunale punctul 14 de sub Capitolul impozite comunale, anexat la aceea lege, nu au fost modificate dispozițiunile art. 122 din legea monopolului vânzării spiritului și băuturilor spirtoase și a taxelor de consumație din 22 Aprilie 1932.

Emis astăzi 28 Martie 1934.

p. conf. (ss) Indescifrabil.

Prim Referent.

Redacționale. - Știri.

MAI MULTORA.

Membri activi ai Asociației Generale a Notarilor pot fi afară de notarii și subnotarii din funcțiune, — chiar și alți funcționari publici, însă trebuie să ceară

aceasta prin Consiliul de Administrație, care singur poate decide de primire sau neprimire.

Aceasta se poate deduce din Art. 7 a p. c. Statutului Asociației.

Bine înțeles — în caz de primire, — sunt supuși tuturor obligațiunile, ce li încumbă prin calitatea primită.

Aceasta privește **pe orice funcționar.**

—:—

Colegii, cari au provocat revista pentru a da declarație de conversiune, — sunt invitați a cetii „Circulara” Dlui Președinte apărută în „Administrația Română” și a se conforma acelu mod de plată.

Aceasta și pentru aceia, cari doresc să achite restanțele de abonamente, în Bonuri de impozite.

—:—

Spre a combate curentele de disolvare a spiritului de familie ce se răspândește în clipa de față în toate țările Europei, s'a creiat la Londra o revistă închinată exclusiv familiei și educației copiilor în sânul familiei. Rolul părinților în cadrul vieții moderne și în contactul lor zilnic cu tinerele generații, este cercetat cu deamănuntul. Noua generație a fost botezată „Familia” și trezește un viu interes în toate cercurile.

—:—

32.000 cereri de încațenire. La Ministerul de Justiție se află spre soluționare peste 32.000 de noi cereri de înscriere în listele de cetățenie, cereri provenind în majoritatea cazurilor, dela locuitori din provinciile alipite.

D. Valer Pop, ministrul justiției a luat măsurile necesitate de această situațiune, detașând în ministerul justiției, 12 judecatori și ajutoari dintre acei rămași supra numerari, cari vor lucra sub directa îndrumare a d-lui George Sescioreanu, secretarul general al acestui departament.

